

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI INSTYTUTOWEGO SYSTEMU
ZAPEWNIENIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA
W ROKU AKADEMICKIM 2022/2023**

**Wydział Zarządzania
Uniwersytet w Białymstoku**

Przygotowane pod kierunkiem:
dr. Mariusza Citkowskiego
Przewodniczącego WZJK

przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia w składzie:
dr hab. Urszula Gołaszewska-Kaczan, prof. UwB
dr Marek Kruk
dr Ewa Kuzionko-Ochrymiuk
dr Anna Szafranek
mgr Aleksandra Kopko
mgr Klaudia Budna

Białystok, listopad 2023 r.

W roku sprawozdawczym Instytut Zarządzania UwB prowadził studia stacjonarne i niestacjonarne na kierunku Zarządzanie I i II stopnia.

Łączna liczba studentów studiujących w Instytucie Zarządzania przedstawia poniższa tabela 1.

Tabela 1.

Liczba studentów Instytutu Zarządzania UwB wg. stanu na dzień 6 czerwca 2023 r.

Kierunek	Stacjonarne	Niestacjonarna
Zarządzanie I stopnia	207	107
Zarządzanie II stopnia	91	51
Studia podyplomowe		17
Razem wg trybu studiów	298	175
Razem wszyscy studenci	473	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Dziekanatu IZ UwB

W okresie sprawozdawczym Zespół podjął działania, dotyczące oceny jakości kształcenia w Instytucie Zarządzania UwB obejmujące:

- I. Monitorowanie kompetencji i doświadczenia oraz klasyfikacji nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami.
- II. Monitorowanie i doskonalenie procesu kształcenia.
- III. Ocenę jakości zajęć dydaktycznych na podstawie hospitacji zajęć oraz ankietowania studentów.
- IV. Monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów.
- V. Monitorowanie wsparcia studentów w procesie uczenia się.
- VI. Monitorowanie mobilności studentów oraz stopnia umiędzynarodowienia kształcenia.
- VII. Uzyskiwanie opinii absolwentów Uczelni o przebiegu odbytych studiów.
- VIII. Monitorowanie relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów.
- IX. Monitorowanie karier zawodowych absolwentów kierunku Zarządzanie.

Powyższe działania zostały przeprowadzone zgodnie z procedurami przyjętymi w ramach Instytutowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia przez Radę Instytutu Zarządzania w dniu 4.03.2020 r., a utworzonego na podstawie wytycznych zwartych Uchwały nr 2614 Senatu

Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku w sprawie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku.

I. Monitorowanie kompetencji i doświadczenia oraz klasyfikacji nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami.

1) Analiza i ocena pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych pod kątem podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich.

W roku akademickim 2022/2023 przeprowadzono ocenę łącznie 4 pracowników Instytutu Zarządzania, w tym oceniano kryterium pracy dydaktycznej. W każdym przypadku oceny były pozytywne. Dla sprawności rozwoju naukowego w połączeniu z procesem dydaktycznym zorganizowano pracownikom szkolenie "Systematyczny (i nie tylko) przegląd literatury metodą mapowania nauki z wykorzystaniem programów VOSviewer i Scopus. Szkolenie praktyczne", które odbyło się w dniach 13-14.04.2023r. Mapowanie nauki to metoda umożliwiająca przedstawianie wyników badań naukowych w formie atrakcyjnej wizualnie mapy powiązań pomiędzy słowami kluczowymi, pojęciami czy autorami.

Podnoszenie kwalifikacji zawodowych nauczycieli odbywa się także poprzez wyjazdy na konferencje naukowe o zasięgu krajowym i międzynarodowym, jak również dzięki uczestnictwu w wykładach i spotkaniach naukowych prowadzonych przez zaproszonych gości z Polski.

Pracownicy IZ UwB brali również udział w projekcie „Doskonałość dydaktyczna” poprzez uczestnictwo m.in. w szkoleniach: „Emisja głosu i techniki mówienia”, „Nowoczesne technologie w dydaktyce” oraz „Moduł psychologiczny”.

2) Analiza i ocena obsady zajęć dydaktycznych przez pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych oraz inne osoby prowadzące zajęcia ze studentami pod kątem zgodności ich kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji zawodowych (np. specjalizacja naukowa, dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe) z prowadzonymi zajęciami.

Obsadę zajęć dydaktycznych w Instytucie Zarządzania UwB w porozumieniu z Dyrektorem dokonują kierownicy Zakładów kierując się kwalifikacjami zawodowymi poszczególnych nauczycieli akademickich, tj. ich specjalizacją naukową, zainteresowaniami badawczymi, dorobkiem naukowym oraz udokumentowanym doświadczeniem zawodowym.

Obsada zajęć dydaktycznych przez nauczycieli akademickich pod kątem zgodności ich kwalifikacji zawodowych z prowadzonymi zajęciami w oparciu o analizę publikacji kadry i rozkładu zajęć pozwala stwierdzić, że obsada zajęć dydaktycznych jest poprawna i zgodna z dorobkiem naukowym nauczycieli akademickich. Analiza anonimowych ankiet ewaluacyjnych przeprowadzona w roku akademickim 2022/2023 wśród studentów wskazuje, że zadowolonych ze sposobu prowadzenia zajęć i metod kształcenia jest średnio ponad 82% ankietowanych w przypadku ćwiczeń oraz 63% w przypadku wykładów.

Wnioski (rekomendacje IZJK):

Działalność naukowa i dydaktyczna nauczycieli akademickich jest dobrze oceniana przez studentów Zarządzania. Obsada zajęć dydaktycznych jest prawidłowa i zgodna z dorobkiem naukowym nauczycieli akademickich. Programy studiów na kierunku Zarządzanie są zgodne z zasadami PRK. Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia nadal zaleca pracownikom jednostki modyfikowanie sposobu prowadzenia zajęć i stosowanie różnorodnych metod kształcenia, min. w oparciu o oferowane w dotychczasowych dwóch szkoleniach dydaktycznych dobre praktyki, w tym z wykorzystaniem narzędzi do kształcenia zdalnego.

Zalecane jest kontynuowanie działań w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich zwłaszcza w kontekście umiędzynarodowienia (wyjazdy dydaktyczne i szkoleniowe w ramach programu Erasmus) i podpatrywanie dobrych praktyk stosowanych na zagranicznych uczelniach.

Realizacja rekomendacji IZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego

Dla pracowników IZ UwB w roku akademickim 2022/2023 rekomendowano wyjazdy zagraniczne w ramach programu Erasmus, co miało miejsce w przypadku 7 osób z 13 osobowej kadry (wyjazdy dydaktyczne i szkoleniowe) oraz zorganizowano szkolenie z mapowania nauki.

II. Monitorowanie i doskonalenie procesu kształcenia

Monitorowanie i doskonalenie procesu kształcenia w Instytucie Zarządzania UwB odbywa się według kryteriów zawartych w Uchwale nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 roku w sprawie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku (§ 5).

Analiza i ocena dotyczyła więc w tym obszarze:

- 1) zgodności koncepcji kształcenia ze strategią Uczelni,
- 2) adekwatności programów studiów do zakładanych efektów uczenia się,

- 3) zgodności programu studiów (w tym form prowadzonych zajęć) z zakresem wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz dostosowania programu do specyfiki profilu i formy studiów,
- 4) prawidłowości stosowania punktów ECTS,
- 5) zgodności treści programowych zajęć zawartych w sylabusach z programem studiów,
- 6) sposobu weryfikacji zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na każdym etapie kształcenia (np. adekwatność zakresu wymagań i form oceniania wobec zakładanych efektów uczenia się) oraz dostępu studentów / doktorantów i uczestników studiów podyplomowych do informacji na temat stosowanych zasad oceniania,
- 7) systemu weryfikacji końcowych efektów uczenia się,
- 8) realizacji programu praktyk studenckich w odniesieniu do zakładanych efektów uczenia się.

1) Zgodność koncepcji kształcenia ze strategią uczelni

Instytutowy Zespół do spraw Jakości Kształcenia zapoznał się z dokumentacją studiów na kierunku Zarządzanie w roku akademickim 2022/2023 i przeanalizował zgodność koncepcji kształcenia ze strategią Uczelni oraz strategią Instytutu Zarządzania. Stwierdzono zgodność koncepcji kształcenia zarówno ze Strategia Uniwersytetu w Białymstoku na lata 2022–2030, jak i ze Strategią Rozwoju Instytutu Zarządzania na lata 2022-2030.

Kierunek studiów umiejscowiony jest w obszarach kształcenia opisanych w PRK i wpisuje się w obszar kształcenia w zakresie nauk społecznych. Nazwa kierunku studiów oraz nazwy specjalności są powiązane w sposób logiczny i są zgodne z przyjętymi efektami kształcenia. Wszystkie elementy procesu kształcenia dla studiów stopnia pierwszego i studiów stopnia drugiego są spójne.

2) Adekwatność programu studiów do zakładanych efektów uczenia się

Program studiów został na etapie modyfikacji konsultowany z Radą Konsultacyjną m.in. pod kątem zbieżności różnorodnych przedmiotów w programie studiów z oczekiwaniami rynku pracy i możliwościami osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia po zapoznaniu się z dokumentacją studiów na kierunku Zarządzanie w roku akademickim 2022/2023 uznał, że liczba semestrów studiów oraz liczba punktów ECTS są zgodne ze standardami kształcenia. Programy studiów mają właściwie wyodrębnione moduły kształcenia, zaś przypisane do nich efekty uczenia się oraz punkty

ECTS, uwzględniają odpowiednie elementy nakładu pracy studenta, niezbędne do osiągnięcia zakładanych efektów.

3) Zgodność programu studiów (w tym form prowadzenia zajęć) z zakresem wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz dostosowania programu do specyfiki profilu i formy studiów

Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia uznał, że występuje zgodność programów studiów (w tym form prowadzonych zajęć) z zakresem wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz występuje dostosowanie programu do specyfiki profilu i formy studiów na kierunku studiów prowadzonym w ramach Instytutu Zarządzania.

Programy studiów są względnie elastyczne, przewidują bowiem możliwość wyboru w ramach kierunku (zarówno na pierwszym, jak i na drugim stopniu studiów), określonej specjalizacji, zgodnie z zainteresowaniami studenta.

Jednakże, mając na uwadze ciągle zmieniające się otoczenie i tym samym wymogi stawiane absolwentom IZ, w roku akademickim 2022/2023 kontynuowany był proces doskonalenia programu studiów, poprzez wprowadzanie nowych przedmiotów, zaplanowanych do realizacji w ramach zmian przeprowadzonych w roku 2021/2022.

W odniesieniu do rekomendacji zawartej w Sprawozdaniu z działalności Instytutowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w roku akademickim 2021/2022, kontynuowano działania zmierzające do zwiększenia zaangażowania praktyków/pracodawców w proces kształcenia. Praktycy uczestniczyli w takich zajęciach jak: Zarządzanie produkcją, Społeczna odpowiedzialność biznesu, Etyka w zarządzaniu, Zarządzanie zasobami ludzkimi, Komunikacja w biznesie, Lokalne uwarunkowania działalności gospodarczej, Marketing, Negocjacje, Zarządzanie Działem Sprzedaży, Zarządzanie organizacjami sieciowymi.

Zespół ds. Jakości Kształcenia rekomenduje, aby dążyć do tego, aby na zajęciach z każdego przedmiotu pojawili się praktycy, co z pewnością wpłynie na poziom atrakcyjności zajęć, zwiększoną praktyczność oferowanych treści, a tym samym podniesie poziom jakości kształcenia na kierunku.

4) Prawidłowość stosowania punktów ECTS

Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, po zapoznaniu się z dokumentacją studiów na kierunku Zarządzanie uznał, że liczba punktów ECTS w planach studiów na kierunku

Zarządzanie jest odpowiednia do wymagań przewidzianych w ramach przyjętego profilu studiów, a sposób wyliczania punktacji jest prawidłowy.

Stwierdzono jednocześnie, że w większości przypadków prawidłowo ustalona jest również liczba punktów, wymaganych do osiągnięcia założonych efektów uczenia się dla poszczególnych przedmiotów. Odzwierciedla ona zarówno wkład pracy własnej studenta, jak i realizowanej w ramach zajęć dydaktycznych na terenie uczelni.

Podobnie jak w roku poprzednim, również w roku 2022/2023, Zespół zadaniowy ds. jakości sylabusów, przeprowadził analizę sylabusów ze wszystkich realizowanych w ramach Instytutu Zarządzania przedmiotów, pod kątem prawidłowości wyliczania punktów ECTS. Stwierdzono, że w niektórych sylabusach nadal występują błędy w zakresie wyliczania punktów ECTS, o czym poinformowano koordynatorów tych przedmiotów, z zaleceniem poprawy wskazanych błędów.

5) *Zgodność treści programowych zawartych w sylabusach z programem studiów*

Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia w roku 2022/2023, przeprowadził analizę sylabusów ze wszystkich, realizowanych w ramach Instytutu Zarządzania przedmiotów, pod kątem zgodności treści programowych zawartych w sylabusach, z programem studiów. Na tej podstawie uznał, że zasadniczo treści programowe zajęć zawartych w sylabusach są zgodne z programem studiów.

6) *Sposób weryfikacji zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na każdym etapie kształcenia (np. adekwatność zakresu wymagań i form oceniania wobec zakładanych efektów uczenia się) oraz dostęp studentów / doktorantów i uczestników studiów podyplomowych do informacji na temat stosowanych zasad oceniania*

Po przeprowadzeniu analizy sylabusów wszystkich realizowanych w ramach Instytutu Zarządzania przedmiotów Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia stwierdził, że w większości przypadków występuje prawidłowy sposób weryfikacji zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, na każdym etapie kształcenia na kierunku Zarządzanie, a informacje dotyczące sposobów weryfikacji efektów, umieszczone zostały w poszczególnych sylabusach.

W zdecydowanej większości sylabusów została zachowana adekwatność zakresu wymagań i form oceniania, w stosunku do zakładanych efektów uczenia się. Podstawową formą weryfikacji założonych do realizacji efektów uczenia się w przypadku wykładów jest

egzamin/zaliczenie pisemne. W przypadku ćwiczeń wykorzystywane są różnorodne sposoby weryfikacji efektów uczenia się takie jak: kolokwia, aktywność na zajęciach, prezentacje, case study, zadania do wykonania, co należy ocenić pozytywnie. Oczywiście wystąpiły jeszcze pewne uchybienia w tym zakresie, które wskazano poszczególnym koordynatorom, z zaleceniem ponownego przemyślenia sposobów weryfikacji efektów.

Stwierdzono jednocześnie, że informacje na temat stosowanych zasad i kryteriów oceniania są udostępniane studentom i uczestnikom studiów podyplomowych w sylabusach przedmiotów, zamieszczanych przez prowadzących w systemie USOS.

Jednocześnie Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia realizował w roku 2022/2023 wytyczne przyjęte w roku poprzednim, dotyczące analizy poprawności sposobu archiwizowania efektów uczenia się przez prowadzących zajęcia w ramach poszczególnych przedmiotów. Zespół przeprowadził więc ocenę sposobu archiwizowania efektów dwukrotnie – po semestrze zimowym i po semestrze letnim. Kontrola pokazała, że w porównaniu do roku poprzedniego, sytuacja zdecydowanie polepszyła się. Zauważono większą staranność w przygotowaniu materiałów do archiwizacji.

Pomimo wyraźnej poprawy w analizowanym obszarze, Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia uznał, że zasadne jest zorganizowanie kolejnego warsztatu dotyczącego sposobów weryfikacji efektów uczenia się oraz archiwizacji dokumentacji potwierdzającej weryfikację tych efektów, dzięki któremu możliwe będzie utrwalenie dobrych praktyk w tym zakresie.

7) System weryfikacji końcowych efektów uczenia się

Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia uznał, że proces dyplomowania w Instytucie Zarządzania w roku 2022/2023 przebiegał prawidłowo. Wszystkie niezbędne informacje dotyczące procesu składania napisanych prac dyplomowych, załączania niezbędnych dokumentów, procedury dyplomowania, a także terminarz działań w zakresie procesu dyplomowania na dany rok akademicki, terminy obron oraz składy poszczególnych komisji zamieszczone zostały na stronie Instytutu Zarządzania, w zakładce Student, pod hasłem Procedura dyplomowania. Tam też znajdują się podstawowe wymagania techniczne oraz wymagania merytoryczne dotyczące pisanych prac licencjackich i magisterskich, które powinny pomóc studentom w pisaniu prac.

Od roku 2022/2023 obowiązuje regulacja, zgodnie z którą złożenie przez promotora wykazu tematów prac dyplomowych ma miejsce po pierwszym semestrze pracy ze studentem, co zostało przez poszczególnych promotorów zrealizowane.

Analiza tematów prac dyplomowych wskazała, że w zdecydowanej większości były one adekwatne do kierunku studiów oraz nawiązywały do realizowanej przez studenta specjalizacji.

Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia przeprowadził także ocenę wybranych prac dyplomowych pod kątem ich treści oraz adekwatności i prawidłowości recenzji. Uznano, że w większości przypadków wystawiane oceny są adekwatne do jakości pracy. Zauważono jednak, że czasami recenzje, zarówno promotorów, jak i recenzentów, są zbyt pobieżne. Zespół zarekomendował więc przeszkolenie promotorów oraz recenzentów w zakresie poprawności robienia recenzji.

W celu zweryfikowania samodzielności pisania prac, podlegają one sprawdzeniu w JSA (Jednolitym Systemie Antyplagiatowym) zgodnie z Zarządzeniem nr 3 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 stycznia 2019 r. w sprawie zasad weryfikacji pisemnych prac dyplomowych w ramach obowiązujących w Uniwersytecie w Białymstoku procedur antyplagiatowych. W roku 2022/2023 nie zanotowano prac o zbyt wysokim poziomie plagiatu.

W roku 2022/2023 zaobserwowano natomiast, iż duża część studentów nie składa prac w odpowiednim terminie, a tym samym - nie podchodzi do obrony w pierwszym terminie. Instytutowy Zespół ds. Jakości uznał, że niezbędne jest położenie większego nacisku przez promotorów na terminowość składania prac przez studentów.

8) Realizacja programu praktyk studenckich w odniesieniu do zakładanych efektów uczenia się

Praktyka zawodowa stanowi nieodłączną część programu studiów na kierunku Zarządzanie, zarówno na pierwszym, jak i na drugim stopniu studiów. Praktyka zawodowa podlega obowiązkowemu zaliczeniu na równi z innymi zajęciami objętymi planem studiów.

Na stronie Instytutu Zarządzania, w zakładce Student, znajduje się zakładka Praktyki studenckie, w której zamieszczane są podstawowe informacje dotyczące tego obszaru, takie jak Regulamin praktyk studenckich, sylabus praktyki studenckiej na I i II stopniu studiów, lista opiekunów praktyk, wzory dokumentów dotyczących praktyk. Zamieszczono tam również Wytyczne dotyczące realizacji praktyk w oku 2022/2023.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 30 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 września 2016 r. w sprawie studenckich praktyk zawodowych co roku prowadzone są anonimowe ankiety oceny praktyk zawodowych.

Poniższe tabele (Tabela 2, Tabela 3, Tabela 4 oraz Tabela 5) zawierają wyniki oceny przebiegu praktyk w roku akademicki dokonane przez studentów I stopnia studiów stacjonarnych (Tabela

2) oraz niestacjonarnych (Tabela 3), a także studentów II stopnia studiów stacjonarnych (Tabela 4) oraz niestacjonarnych (Tabela 5).

Tabela 2. Wynik ocen przebiegu praktyk w roku akademickim 2022/2023 dokonane przez studentów I stopnia studiów stacjonarnych po ukończonych praktykach

Lp.	Aspekty oceny	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie nie
		% odpowiedzi				
1.	Informacja o zasadach odbywania i rozliczania praktyk, Opiekunach praktyk była ogólnodostępna.	71%	26%	3%		
2.	Opiekun praktyk zawodowych ze strony IZ UwB prawidłowo wykonywał swoje obowiązki związane organizacją i rozliczaniem praktyk.	81%	16%	3%		
3.	W trakcie trwania praktyki nabyłam/nabyłem nową i/lub pogłębiłam/pogłębiłem wiedzę związaną z kierunkiem studiów.	71%	26%	3%		
4.	W trakcie trwania praktyki nabyłam/nabyłem nowe doświadczenia (umiejętności) zawodowe związane z kierunkiem studiów.	79%	19%	2%		
5.	Zakład pracy zapewnił warunki niezbędne do przeprowadzenia praktyki i prawidłowo zorganizował jej przebieg.	89%	10%	1%		
6.	Opiekuna praktyk zawodowych ze strony Organizatora praktyk oceniam jako osobę kompetentną i pomocną w realizacji praktyk.	90%	8%	2%		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet studentów

Tabela 3. Wynik ocen przebiegu praktyk w roku akademickim 2022/2023 dokonane przez studentów I stopnia studiów niestacjonarnych po ukończonych praktykach

Lp.	Aspekty oceny	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie Nie
		% odpowiedzi				
1.	Informacja o zasadach odbywania i rozliczania praktyk, Opiekunach praktyk była ogólnodostępna.	72%	20%	8%		

2.	Opiekun praktyk zawodowych ze strony IZ UwB prawidłowo wykonywał swoje obowiązki związane organizacją i rozliczaniem praktyk.	84%	16%			
3.	W trakcie trwania praktyki nabyłam/nabyłem nową i/lub pogłębiłam/pogłębiłem wiedzę związaną z kierunkiem studiów.	56%	32%	4%	8%	
4.	W trakcie trwania praktyki nabyłam/nabyłem nowe doświadczenia (umiejętności) zawodowe związane z kierunkiem studiów.	56%	32%	4%	4%	4%
5.	Zakład pracy zapewnił warunki niezbędne do przeprowadzenia praktyki i prawidłowo zorganizował jej przebieg.	84%	16%			
6.	Opiekuna praktyk zawodowych ze strony Organizatora praktyk oceniam jako osobę kompetentną i pomocną w realizacji praktyk.	96%	4%			

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet studentów

Tabela 4. Wynik ocen przebiegu praktyk w roku akademickim 2022/2023 dokonane przez studentów II stopnia studiów stacjonarnych po ukończonych praktykach

Lp.	Aspekty oceny	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie Nie
		% odpowiedzi				
1.	Informacja o zasadach odbywania i rozliczania praktyk, Opiekunach praktyk była ogólnodostępna.	90%	10%			
2.	Opiekun praktyk zawodowych ze strony IZ UwB prawidłowo wykonywał swoje obowiązki związane organizacją i rozliczaniem praktyk.	93%	7%			
3.	W trakcie trwania praktyki nabyłam/nabyłem nową i/lub pogłębiłam/pogłębiłem wiedzę związaną z kierunkiem studiów.	78%	20%	2%		
4.	W trakcie trwania praktyki nabyłam/nabyłem nowe doświadczenia (umiejętności) zawodowe związane z kierunkiem studiów.	80%	20%			
5.	Zakład pracy zapewnił warunki niezbędne do przeprowadzenia praktyki i prawidłowo zorganizował jej przebieg.	88%	12%			
6.	Opiekuna praktyk zawodowych ze strony Organizatora praktyk oceniam jako osobę kompetentną i pomocną w realizacji praktyk.	95%	5%			

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet studentów

Tabela 5. Wynik ocen przebiegu praktyk w roku akademickim 2022/2023 dokonane przez studentów II stopnia studiów niestacjonarnych po ukończonych praktykach

Lp.	Aspekty oceny	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Trudno powiedzieć	Raczej nie	Zdecydowanie Nie
		% odpowiedzi				
1.	Informacja o zasadach odbywania i rozliczania praktyk, Opiekunach praktyk była ogólnodostępna.	85%	15%			
2.	Opiekun praktyk zawodowych ze strony IZ UwB prawidłowo wykonywał swoje obowiązki związane organizacją i rozliczaniem praktyk.	96%	4%			
3.	W trakcie trwania praktyki nabyłam/nabyłem nową i/lub pogłębiłam/pogłębiłem wiedzę związaną z kierunkiem studiów.	73%	23%	4%		
4.	W trakcie trwania praktyki nabyłam/nabyłem nowe doświadczenia (umiejętności) zawodowe związane z kierunkiem studiów.	69%	27%	4%		
5.	Zakład pracy zapewnił warunki niezbędne do przeprowadzenia praktyki i prawidłowo zorganizował jej przebieg.	96%	4%			
6.	Opiekuna praktyk zawodowych ze strony Organizatora praktyk oceniam jako osobę kompetentną i pomocną w realizacji praktyk.	100%				

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet studentów

Wnioski (rekomendacje IZJK):

Instytutowy Zespół ds. Jakości Kształcenia uznał, że system monitorowania i doskonalenia procesu kształcenia w Instytucie Zarządzania działa prawidłowo, jednakże niezbędne jest ciągle jego udoskonalanie.

Zarekomendowano, podobnie jak w roku poprzednim:

- kontynuację procesu weryfikacji na bieżąco sylabusów, aktualności i poprawności treści w nich zawartych oraz sposobów przeliczania punktów ECTS oraz sposób weryfikacji efektów uczenia się przypisanych dla danego przedmiotu i danej formy zajęć (wykład/ćwiczenia) oraz kryteriów oceny końcowej,
- dążenie do poprawności archiwizowania efektów uczenia się,
- dalsze włączanie praktyków w prowadzenie zajęć ze studentami,

Dodano też rekomendację dotyczącą położenia większego nacisku przez promotorów na terminowość składania prac przez studentów. Kolejna rekomendacja dotyczy także zorganizowania szkolenia/warsztatu/spotkania poświęconego prawidłowemu sporządzaniu recenzji prac dyplomowych.

Realizacja rekomendacji IZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego:

Zastosowano się do rekomendacji zawartych w Sprawozdaniu z działalności Instytutowego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w roku akademickim 2021/2022. Kontynuowano bowiem proces weryfikacji sylabusów, aktualności i poprawności treści w nich zawartych oraz sposobów przeliczania punktów ECTS, a także sposobów weryfikacji efektów kształcenia przypisanych dla danego przedmiotu i danej formy zajęć oraz kryteriów oceny końcowej.

Podjęto działania w celu poprawy sposobu archiwizowania efektów uczenia się.

Zwiększono liczbę spotkań z praktykami, w ramach prowadzonych zajęć.

III. Ocena jakości zajęć dydaktycznych na podstawie hospitacji zajęć oraz ankietowania studentów.

1) Hospitacja zajęć dydaktycznych.

W roku akademickim 2022/2023 przeprowadzono łącznie 10 hospitacji, zgodnie z planami hospitacji. W trakcie procesu hospitacji nie wskazano uwag negatywnych co do: przygotowania zajęć, realizacji zajęć czy też kontaktu prowadzącego ze studentami. Jednocześnie wskazano szereg uwag bardzo pozytywnych, takich, jak: „Zapewniono właściwy pracę ćwiczeniową w grupach ze wsparciem prowadzącego”, „Zastosowano różnorodne metody dydaktyczne”, „Wykład prowadzony w sposób inspirujący”, „Zróżnicowanie metod dydaktycznych”.

2) Ocena jakości zajęć dydaktycznych w oparciu o dobrowolne, anonimowe ankiety oceny.

Istotnym elementem monitorowania nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia w Instytucie Zarządzania, w zakresie wypełniania przez nich obowiązków związanych z kształceniem są oceny dokonywane przez studentów za pomocą ankiet w formie elektronicznej w systemie USOS (Zarządzenie nr 45 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie zasad dokonywania oceny przez studentów i doktorantów nauczycieli akademickich Uniwersytetu w Białymstoku).

Ogólny wynik oceny kierunku Zarządzanie I i Zarządzanie II stopnia studiów prowadzonych w Instytucie należy uznać za dobry. Blisko 82% studentów (wskazania

zdecydowanie tak i raczej tak), którzy wypełnili ankietę ewaluacyjną jest zadowolona z przebiegu studiów (Tabela 6.) Mniejszy odsetek osób, które wzięły udział w badaniu jest zadowolony ze sposobu prowadzenia zajęć i przyjętych metod nauczania. Łącznie ten aspekt kształcenia pozytywnie oceniło blisko 73 % studentów.

Dostępność oraz jakość pomocy naukowych i specjalistycznego sprzętu, jako wystarczającą oceniło również ponad 60,6% badanych. Oferta wyboru przedmiotów dodatkowych (fakultetów, itp.) z kolei jest wystarczająca dla 48,5% osób, które wzięły udział w badaniu. Dotychczasową intensywność nauki zachowałyby 12,1% grupy respondentów. Dla 57,6% badanych studentów relacja zajęć praktycznych do zajęć teoretycznych jest prawidłowa.

Tabela 6. Ogólna ocena kierunków studiów w opinii studentów

	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak, ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Brak odpowiedzi
	% odpowiedzi					
Czy biorąc pod uwagę wszystkie aspekty procesu kształcenia, jest Pan/Pani zadowolony(a) z odbywanych studiów?	9,1%	72,7%	15,2%	0%	3,0%	0,0%
Czy uważa Pan/Pani, że dostępność i jakość pomocy naukowych i specjalistycznego sprzętu jest wystarczająca?	3,0%	57,6%	18,2%	12,1%	6,1%	3,0%
Czy uważa Pan/Pani, że sposób prowadzenia zajęć i metody nauczania są na ogół odpowiednie?	6,1%	66,7%	18,2%	6,1%	3,0%	0,0%
Czy uważa Pan/Pani, że oferta wyboru przedmiotów dodatkowych (fakultetów, itp.) jest wystarczająca?	3,0%	45,5%	27,3%	18,2%	6,1%	0,0%
Czy uważa Pan/Pani, że proporcje między zajęciami praktycznymi a teoretycznymi są właściwe?	0%	57,6%	21,2%	18,2%	3,0%	0,0%
Czy zależałoby Panu/Pani na tym, by intensywność nauki na Pana/Pani kierunku była większa niż obecnie?	3,0%	9,1%	33,3%	45,5%	9,1%	0,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ankieta ewaluacyjna.

Wyniki zbiorcze pokazują (Tabela 7), że spośród form zajęć prowadzonych w Instytucie Zarządzania studenci najlepiej oceniają ćwiczenia i konwersatoria (łącznie odpowiedzi bardzo dobrze i dobrze – 82,3%), wykłady (łącznie odpowiedzi bardzo dobrze i dobrze 63,6%). indywidualne konsultacje (łącznie odpowiedzi bardzo dobrze i dobrze 51,6%). Celowość prac

zadawanych do samodzielnego przygotowania lub opracowania 48,5% studentów ocenia jako bardzo dobrą lub dobrą.

Tabela 7. Ocena poszczególnych elementów procesu dydaktycznego na kierunku Zarządzanie

Poszczególne elementy procesu dydaktycznego	Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle	Nie dotyczy	Brak odpowiedzi
	% odpowiedzi						
Wykłady	9,1%	54,5%	30,3%	3,0%	3,0%	0,0%	0,0%
Ćwiczenia i konwersatoria	21,7%	60,6%	15,2%	0%	3,0%	0,0%	0,0%
Seminaria i proseminaria	15,2%	21,2%	6,1%	0,0%	3,0%	54,5%	0,0%
Przedmioty fakultatywne	3,0%	15,2%	9,1%	0%	0%	72,7%	0,0%
Lektoraty	9,1%	39,4%	27,3%	3,0%	6,1%	15,2%	0,0%
Warsztaty i laboratoria	6,1%	0%	12,1%	0%	0%	81,8%	0,0%
Praktyki i zajęcia poza Uczelnią	6,1%	24,2%	6,1%	0,0%	0,0%	60,6%	3,0%
Celowość prac zadawanych do samodzielnego przygotowania lub opracowania	6,1%	42,4%	27,3%	6,1%	3,0%	15,2%	0,0%
Indywidualne konsultacje	15,2%	36,4%	12,1%	0,0%	0,0%	36,4%	0,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ankieta ewaluacyjna.

W ankiecie wskazano, iż konieczne jest zwiększenie ilości praktycznych zajęć oraz poprawa metod nauczania (bardziej angażujący sposób prowadzenia zajęć, więcej pracy z wykorzystaniem case study, wprowadzenie metod ułatwiających zapamiętywanie materiału więcej wspólnej pracy ze studentami, więcej spotkań z praktykami). Drugim głosem jest konieczność poprawy relacji między pracownikami a studentami (lepsze relacje wykładowca-student, poprawa przepływu informacji).

Wartość szczegółowych wskaźników w obszarze monitorowania jakości zajęć dydaktycznych przedstawia się następująco:

- liczba przeprowadzonych hospitacji: **10**
- liczba wypełnionych przez studentów ankiet oceny w zakresie wypełniania przez osoby prowadzące zajęcia obowiązków związanych z kształceniem: **488**
- procent wypełnionych ankiet w stosunku do ogólnej liczby ankiet możliwych do wypełnienia: **1049 / 12930 (8.1%)**
- procent osób przez ankietowanych w stosunku do ogólnej liczby studentów: **40,0%**

IV. Monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów.

Wartość szczegółowych wskaźników w obszarze monitorowania warunków kształcenia i organizacji studiów przedstawia się następująco:

- a) procent osób przeankietowanych w stosunku do ogólnej liczby studentów: **6,20%**
- b) liczba studentów, którzy przy ocenie kierunku studiów udzielili odpowiedzi *zdecydowanie tak i raczej tak*: **27**
- c) procent studentów, którzy przy ocenie kierunku studiów udzielili odpowiedzi *zdecydowanie tak i raczej tak*: **81,8%**

3) *Ocena zasobów bibliotecznych, w szczególności ich aktualizowania pod kątem potrzeb pracowników, studentów, uczestników studiów podyplomowych oraz ich dostępu do komputerowych baz danych*

Zasoby biblioteczne zostały ocenione przez studentów I i II stopnia. W badaniu wzięło udział 51 osób. Odpowiedzi można było udzielić na skali pięciostopniowej, gdzie 1 oznacza ocenę najniższą, a 5 najwyższą.

Tabela 8. Ocena zasobów bibliotecznych dokonana przez studentów Zarządzania I i II stopnia

Oceń wybrane aspekty korzystania z biblioteki Twojego instytutu lub wydziału, wpisując w odpowiednie kratki cyfry od 1 do 5, gdzie 1 oznacza ocenę najniższą, a 5 najwyższą.	5	4	3	2	1	Brak odpowiedzi
	% odpowiedzi					
Dostępność literatury podstawowej	3,0	42,4	36,4	0,0	0,0	18,2
Ogólne zasoby księgozbioru w zakresie tematyki studiów	6,1	39,4	33,3	3,0	0,0	18,2
Aktualność księgozbioru (dostępność nowych pozycji)	6,1	27,3	45,5	3,0	0,0	18,2
Sprawność obsługi	24,2	39,4	18,2	0,0	0,0	18,2
Przyjazność obsługi	24,2	33,3	21,2	0,0	0,0	21,2
Godziny otwarcia	21,2	36,4	18,2	6,1	3,0	15,2
Warunki pracy (dotyczy zwłaszcza czytelni)	15,2	30,3	33,3	0,0	0,0	21,2
Możliwość korzystania z elektronicznych baz danych	15,2	33,3	24,2	6,1	3,0	18,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ankieta ewaluacyjna 2022/2023

Najlepiej oceniona została „Sprawność obsługi” - 63,6% respondentów oceniło ją na 4 lub 5. Ponad połowa studentów ocenia pozytywnie (ocena 4 lub 5) „Przyjazność obsługi” (57,5%) oraz „Godziny otwarcia biblioteki” (57,6%). Najmniejszy odsetek studentów (33,4%)

przyznających najwyższe opinie (4 lub 5) wystąpił w przypadku czynnika „Aktualność księgozbioru (dostępność nowych pozycji)” (Tabela 8).

- 4) *Ocena jakości infrastruktury dydaktycznej (sale dydaktyczne, ich wyposażenie w środki audiowizualne, wyposażenie laboratoriów, dostęp do Internetu) i jej dostosowania do ilości studentów (doktorantów), uczestników studiów podyplomowych.*

Respondenci wypełniający ankietę ewaluacyjną oceniali także infrastrukturę dydaktyczną. Najlepiej oceniona została przez nich jakość sal wykładowych i ćwiczeniowych (odpowiednio 72,7% i 60,6% odpowiedzi bardzo dobrze lub dobrze). Najniżej została oceniona dostępność do Internetu – jedynie 45,5% studentów oceniło dostępność do Internetu jako bardzo dobrą lub dobrą (Tabela 9).

Tabela 9. Ocena infrastruktury dydaktycznej dokonana przez studentów Zarządzania I i II stopnia

Jak oceniasz jakość infrastruktury dydaktycznej wykorzystywanej w procesie nauczania? Przy każdym elemencie zaznacz jedną z możliwych odpowiedzi. Jeśli nie miałeś kontaktu z określonym elementem, zaznacz „nie dotyczy”.	Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle	Nie dotyczy	Brak odpowiedzi
	% odpowiedzi						
sale wykładowe	12,1	60,6	18,2	0,0	6,1	0,0	3,0
sale ćwiczeniowe	9,1	51,5	30,3	0,0	6,1	0,0	3,0
środki audiowizualne i multimedialne	3,0	45,5	24,2	6,1	3,0	15,2	3,0
wyposażenie laboratorium	3,0	9,1	9,1	0,0	0	75,8	3,0
dostęp do Internetu	6,1	39,4	18,2	6,1	9,1	18,2	3,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ankieta ewaluacyjna 2022/2023

- 5) *Ocena dostępności i przejrzystości informacji na temat kształcenia, w szczególności informacji o kierunkach studiów, programach studiów, sylabusach przedmiotów, harmonogramie zajęć dydaktycznych, przyznanych jednostce certyfikatach, międzynarodowej współpracy studenckiej, itp.*

Ankieta ewaluacyjna zawierała także pytania o dostępność i przejrzystości informacji na temat kształcenia na stronie internetowej. Pytania dotyczyły kierunku i programu studiów, rozkładu zajęć oraz możliwości wyjazdu za granicę w ramach wymiany akademickiej.

Tabela 10. Ocena strony internetowej dokonana przez studentów Zarządzania I i II stopnia

Czy zawarte na stronie internetowej Twojego wydziału/institutu informacje zapewniają uzyskanie wiedzy dotyczącej:	Zdecydowanie tak	Raczej tak	Ani tak, ani nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Brak odpowiedzi
	% odpowiedzi					
Kierunku studiów	24,2	63,6	3,0	3,0	3,0	3,0
Programu studiów	27,3	60,6	9,1	0,0	0,0	3,0
Rozkładu zajęć dydaktycznych	30,3	33,3	18,2	15,2	0,0	3,0
Możliwości wyjazdu na inne uczelnie w ramach programów wymiany studenckiej	12,1	42,4	27,3	9,1	6,1	3,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ankieta ewaluacyjna 2022/2023

Strona internetowa została raczej pozytywnie oceniona przez studentów. Najlepiej oceniono możliwość uzyskania na stronie internetowej informacji o programie studiów oraz o kierunku studiów (odpowiednio 87,8% oraz 87,9% studentów udzieliło odpowiedzi „zdecydowanie tak” lub „raczej tak”). Najślabiej oceniono dostępność informacji w zakresie mobilności międzynarodowej (54,5% studentów udzieliło odpowiedzi „zdecydowanie tak” lub „raczej tak”) (Tabela 10).

6) Ocena organizacji zajęć.

Organizacja zajęć z punktu widzenia dostępu do wiedzy o rozkładzie zajęć została oceniona pozytywnie przez ponad 60% przebadanych studentów. Informacje umieszczone na stronie internetowej pozwalają uzyskać wiedzę o rozkładzie zajęć zdaniem 63,6% studentów (odpowiedzi „zdecydowanie tak” lub „raczej tak”) – Tabela 10. Dostępność informacji o rozkładzie zajęć dydaktycznych została jednak oceniona gorzej niż w roku poprzednim (wyniki ankiety ewaluacyjnej 2021/2022 - 93,3% studentów udzieliło odpowiedzi „zdecydowanie tak” lub „raczej tak”).

Wnioski (rekomendacje IZJK):

Należy kontynuować prace nad poprawą strony internetowej (szczególnie w zakresie informacji nt. możliwości wyjazdu na inne uczelnie w ramach programów wymiany studenckiej). Poprawić należy również dostępność do informacji na temat rozkładu zajęć, gdyż w Ankiecie ewaluacyjnej 2022/2023 została ona słabiej oceniona w porównaniu do wyników Ankiety ewaluacyjnej 2021/2022. Jest to szczególnie ważna kwestia ze względu na powstanie nowej strony internetowej w związku z przekształceniem Instytutu Zarządzania w Wydział Zarządzania od 1 października 2023 r.

Należy również podjąć działania zmierzające do poprawy dostępu do uczelnianej sieci internetowej.

Realizacja rekomendacji IZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego

Dialog ze studentami odnośnie możliwości zaspokajania ich potrzeb związanych z warunkami kształcenia i organizacją studiów był kontynuowany.

Podjęto prace nad dopracowaniem informacji na stronie internetowej, jednak nadal nie zaspokajają one w pełni potrzeb informacyjnych studentów.

IV. Monitorowanie wsparcia studentów w procesie uczenia się.

1) Wsparcie dydaktyczne (m.in. powołanie opiekuna roku, opiekuna praktyk, konsultacje pracowników akademickich).

W roku akademickim 2022/2023 powołani zostali opiekunowie roczników, opiekunowie praktyk oraz wyznaczono konsultacje merytoryczne pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych, a także dyżury Dyrektora Instytutu Zarządzania i Zastępcy Dyrektora Instytutu Zarządzania. Odbływały się ponadto na bieżąco spotkania z Samorządem Studenckim oraz studentami z Kół Naukowych. W roku akademickim udzielono wsparcia studentom w procesie tworzenia Koła Naukowego Przedsiębiorców poprzez wsparcie w procedurze tworzenia oraz remoncie infrastruktury budynku IZ UwB na poprawę warunków funkcjonowania obu kół naukowych, które mają tam siedzibę.

2) Wsparcie naukowe (m.in. działalność kół i obozów naukowych, organizacja konferencji studenckich, udział w konferencjach).

Studenci Instytut Zarządzania mogą rozwijać się przede wszystkim w bardzo prężnie działającym w ramach Instytutu Zarządzania Studenckim Kole Menedżerów. Władze Instytutu w roku akademickim sukcesywnie spotykały się z Zarządem SKM oraz ustalały wspólne działania. Ponadto SKM zostało wsparte organizacyjnie oraz merytorycznie w procesie przeprowadzenia badań naukowych przez jego członków. Studenci dostali również wsparcie materialne (m.in. stypendia naukowe, zakwaterowanie w domach studenta),

Instytut Zarządzania na bieżąco realizuje wszystkie zadania związane z przygotowaniem i zatwierdzeniem wniosków o stypendia naukowe, socjalne oraz związane z rozdysponowaniem miejsc w akademikach.

W roku akademickim 2022/2023 Instytut Zarządzania wsparł finansowo rozszerzenie przestrzeni dla działania kół naukowych.

3) *Inne formy wsparcia (m.in. wsparcie dla studentów niepełnosprawnych).*

Wszelkie informacje o wsparciu osób z niepełnosprawnościami są zawarte na stronie IZ i stronie głównej UwB.

4) *Dostępność informacji o formach wsparcia.*

Wszelkie informacje związane z treścią punktów 1-3 są na bieżąco zamieszczane na stronie internetowej Instytutu i/lub wysyłane do studentów z wykorzystaniem USOSweb.

Wnioski (rekomendacje IZJK):

Należy utrzymać minimalną liczbę spotkań opiekunów poszczególnych roczników (min. jeden raz w semestrze). Podczas spotkań powinni oni zbierać od studentów informacje na temat wsparcia jakiego potrzebują i proponować możliwości rozwiązania ich problemów.

Realizacja rekomendacji IZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego

W roku akademickim 2022/2023 odbyły się dwa oficjalne spotkania Zastępcy Dyrektora Instytutu ze studentami studiów stacjonarnych oraz dwa na studiach niestacjonarnych. Ponadto opiekunowie roczników zgłaszali do Zastępcy Dyrektora uwagi ze strony studentów.

V. Monitorowanie mobilności studentów oraz stopnia umiędzynarodowienia kształcenia

W roku akademickim 2022/2023 w ramach obszaru: mobilność studentów oraz stopień umiędzynarodowienia sytuacja przedstawia się następująco:

- a) liczba studentów korzystających z wymiany międzynarodowej: **10**
- b) liczba studentów z zagranicy w ramach wymiany międzynarodowej: **0**
- c) liczba odbytych praktyk zagranicznych w ramach wymiany międzynarodowej: **1**
- d) liczba ankiet wypełnionych przez studentów i doktorantów uczestniczących w wymianie międzyuczelnianej: **0**

Wnioski (rekomendacje IZJK):

Wzrost liczby studentów IZ w wymianie międzynarodowej jest doskonałym prognostykiem zwłaszcza, że oprócz wyjazdów na semestr lub rok studenci zaczynają się interesować działaniem typu BIP (Blended Intensive Program), czyli krótkimi wyjazdami połączonymi z rozwojem określonych kompetencji.

W wyniku nieporozumień i niejasnych rozwiązań wobec małych jednostek IZ nie gościł studentów zagranicznych. Sytuacja taka nie powinna się już powtórzyć w przyszłości, zwłaszcza że studenci z kierunków Business and Administration powinni być przypisywani do IZ, a nie jednostek oferujących więcej przedmiotów.

Poszerzono ofertę IZ w takim stopniu, że w każdym semestrze liczba możliwych do uzyskania punktów jest nie mniejsza niż 30 ECTS. Wciąż niewielkie jest zainteresowanie udziałem w zajęciach w j. angielskim studentów IZ. Należy zatem poszukiwać sposobów, aby zachęcić do udziału w tego typu zajęciach. To z kolei zwiększy szansę realizacji zajęć również dla studentów Erasmus+ z innych wydziałów.

Realizacja rekomendacji IZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego

Realizację rekomendacji z poprzedniego roku akademickiego można uznać za rozwojową, bowiem część udało się zrealizować, część jednak będzie kontynuowana jeszcze w latach kolejnych. Takim zadaniem przy rosnącej liczbie studentów biorących udział w wymianie jest potrzeba stworzenia narzędzia do ankietowania osób biorących udział w programie Erasmus+.

VI. Uzyskiwanie opinii absolwentów Uczelni o przebiegu odbytych studiów.

W roku akademickim 2022/2023 udało się pozyskać 15 opinii absolwentów w relacji do 137 absolwentów, którzy ukończyli w roku sprawozdawczym studia w Instytucie Zarządzania UwB.

Tabela 11. Szczegółowe zestawienie wskaźników w obszarze VII. zgodnie z wytycznymi UZJK

Wskaźnik	Wartość wskaźnika
liczba wypełnionych ankiet absolwentów	15
procent przebadanych absolwentów	10,95%
procent absolwentów zadowolonych ze studiów (suma dwóch najbardziej pozytywnych odpowiedzi ze wszystkich pytań)	86,6%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Ankieta absolwenta IZ UwB 2022/2023

Mimo, że opinię udało się uzyskać od niewielkiej części absolwentów ocenę należy uznać za bardzo dobrą, gdyż 86,6% wskazuje, że są zadowoleni z zajęć (Tabela 11).

Tabela 12. Ocena ukończonych studiów Zarządzania I i II stopnia dokonana przez absolwentów

Oceń w jakim stopniu ukończone przez Ciebie studia pozwoliły na rozwinięcie:	Bardzo dużym	dużym	Średnim	małym	Bardzo małym
	% odpowiedzi				
znajomości zagadnień teoretycznych	13,3	53,3	26,7	6,7	0,0
umiejętności rozwiązywania praktycznych problemów	13,3	46,7	33,3	6,7	0,0
zdolności do wykonywania konkretnych zawodów zgodnych z profilem ukończonych studiów	0,0	53,3	33,3	13,3	0,0
umiejętności pracy zespołowej	53,3	33,3	13,3	0,0	0,0
umiejętności komunikacyjnych z innymi ludźmi	40	33,3	26,7	0,0	0,0
umiejętności samodzielnego dokształcania się	20	40	20	20	0,0
wiedzy o świecie	0,0	46,7	33,3	20	0,0
możliwości realizacji własnych zainteresowań	6,7	26,7	46,7	20	0,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Ankieta absolwenta IZ UwB 2022/2023

Absolwenci najlepiej ocenili możliwość rozwinięcia umiejętności pracy zespołowej oraz komunikacji z innymi w trakcie studiów. W przypadku umiejętności pracy zespołowej suma odpowiedzi „w bardzo dużym” i „dużym” stopniu wynosi 86,6% wszystkich odpowiedzi, a w przypadku umiejętności komunikacji z innymi dwie najwyższe odpowiedzi stanowiły 73,3% wszystkich odpowiedzi.

Najgorzej sytuacja prezentuje się w przypadku możliwości realizacji własnych zainteresowań. W przypadku tego czynnika, aż 66,7% przebadanych absolwentów stwierdziło, że ukończone studia w średnim lub małym stopniu umożliwiły im realizację własnych zainteresowań. Uwagę należy zwrócić również na ocenę możliwości rozwinięcia wiedzy o świecie, gdzie ponad połowa przebadanych absolwentów (53,3%), stwierdziła, że studia średnim lub małym stopniu umożliwiły im rozwinięcie wiedzy o świecie oraz na ocenę zdolności do wykonywania konkretnych zawodów zgodnych z profilem ukończonych studiów, gdzie blisko połowa (46,6%) przebadanych absolwentów udzieliła odpowiedzi „w średnim” lub „małym stopniu”.

Tabela 13. Ocena poszczególnych elementów procesu dydaktycznego Zarządzania I i II stopnia dokonana przez absolwentów

Jak ocenił(a)byś poszczególne elementy procesu dydaktycznego na Twoim kierunku?	Bardzo dobrze	Dobrze	Przecięt nie	Źle	Bardzo źle	Nie dotyczy	Brak odpowiedzi
	% odpowiedzi						
Wykłady	0,0	73,3	26,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Ćwiczenia i konserwatoria	26,7	60	13,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Seminaria i proseminaria	53,3	13,3	20,0	0,0	13,3	0,0	0,0

Przedmioty fakultatywne	6,7	33,3	13,3	0,0	0,0	46,7	0,0
Lektoraty	26,7	20,0	26,7	6,7	0,0	20,0	0,0
Warsztaty i laboratoria	13,3	13,3	6,7	0,0	0,0	66,7	0,0
Praktyki i zajęcia poza uczelnią	20,0	53,3	6,7	0,0	0,0	20,0	0,0
Indywidualne konsultacje	40,0	40,0	6,7	0,0	0,0	13,3	0,0
Organizacja studiów (rozkład zajęć, itp.)	20,0	13,3	40,0	13,3	13,3	0,0	0,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Ankieta absolwenta IZ UwB 2022/2023.

W przypadku oceny poszczególnych elementów procesu dydaktycznego absolwenci najwyżej ocenili ćwiczenia i konwersatoria oraz indywidualne konsultacje, suma odpowiedzi „bardzo dobrze” i „dobrze” wynosi w przypadku ćwiczeń i konwersatoriów 86,7%, a w przypadku indywidualnych konsultacji 80%.

Najsłabiej oceniona została organizacja studiów - 66,6% przebadanych absolwentów oceniło organizację studiów „przeciętnie”, „źle” lub „bardzo źle”.

Rekomendowane uwagi ze strony studentów to m.in.: „więcej praktyki, wykładów z przedsiębiorcami i wizyt w firmach”, „wizyty studyjne w firmach”, więcej spotkań z pracodawcami lub wydarzeń typu Klaster Day”, „wprowadzić więcej zajęć praktycznych”.

W roku akademickim 2022/2023 zorganizowano wydarzenie Klaster Day w ramach, którego studentów zaproszono na wizyty studyjne w firmach. Głosy absolwentów wskazują na pozytywny odbiór wydarzenia oraz na potrzebę realizacji kolejnej edycji wydarzenia w roku akademickim 2023/2024. Systematycznie organizowane były również spotkania z praktykami w ramach konkretnych przedmiotów, działania te będą kontynuowane w kolejnym roku akademickim.

Absolwenci rekomendują również usprawnienie procesu nauki języka angielskiego (odpowiedzi o treści: „więcej wymagań z języka angielskiego”, „na języku angielskim wprowadzić mówienie po angielsku”).

Tabela 14. Ocena kadry badawczo-dydaktycznej, dydaktycznej i administracyjnej Zarządzania I i II stopnia dokonana przez absolwentów

Jak oceniasz kompetencje nauczycieli akademickich i innych pracowników Uniwersytetu w Białymstoku na ukończonym przez Ciebie kierunku?	Wysoki poziom profesjonalizmu	Raczej wysoki poziom	Zróżnicowany poziom	Raczej niski poziom profesjonalizmu	Niski poziom profesjonalizmu
	% odpowiedzi				
Wśród profesorów i doktorów habilitowanych	40,0	26,7	33,3	0,0	0,0

Wśród doktorów	40,0	33,3	26,7	0,0	0,0
Wśród magistrów	46,7	53,3	0,0	0,0	0,0
Wśród pracowników dziekanatu	26,7	60,0	6,7	0,0	6,7
Wśród pracowników sekretariatu	33,3	60,0	6,7	0,0	0,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Ankieta absolwenta IZ UwB 2022/2023.

Absolwenci w zdecydowanej większości ocenili poziom profesjonalizmu pracowników Instytutu Zarządzania (zarówno naukowo-dydaktycznych jak i administracyjnych) jako wysoki lub raczej wysoki. Szczególnie wysoko oceniony został poziom profesjonalizmu magistrów, suma odpowiedzi „wysoki poziom profesjonalizmu” i „raczej wysoki poziom profesjonalizmu” to 100% odpowiedzi.

Dodatkowo przeprowadzono 16 ankiet ewaluacyjnych wśród absolwentów Podyplomowych Studiów Zarządzania Zasobami Ludzkimi oraz 13 ankiet wśród absolwentów Podyplomowych Studiów Doradztwo Zawodowe.

Wnioski (rekomendacje IZJK):

Należy kontynuować spotkania z przedsiębiorcami w ramach poszczególnych przedmiotów, zorganizować wizyty studyjne w przedsiębiorstwa w kolejnym roku akademickim oraz kontynuować prace na rzecz przeglądu programów kształcenia pod kątem upracticznienia przedmiotów. Przyjrzeć należy się również procesowi kształcenia na przedmiotach kształtujących umiejętności językowe.

Rekomenduje się również prowadzenie dialogu ze studentami, który umożliwi określenie dokładnych potrzeb studentów w zakresie możliwości realizacji własnych zainteresowań w trakcie studiów.

Realizacja rekomendacji IZJK oraz UZJK z poprzedniego roku akademickiego

Zrealizowano rekomendacje z 2021/2022 - utrzymano pracę na rzecz przeglądu programów kształcenia pod kątem upracticznienia przedmiotów. Efektem jest zmiana części przedmiotów oraz wprowadzenie nowych przedmiotów w roku akademickim 2022/2023.

VII. Monitorowanie relacji z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów

W roku akademickim 2022/2023 przeprowadzone zostały anonimowe ankiety oceny praktyk zawodowych przez przedsiębiorców. Praktykę w przedsiębiorstwach realizowało łącznie 153 studentów. Poszczególne stopnie kształtowały się następująco:

- I stopień, studia stacjonarne – 62 studentów,
- I stopień, studia niestacjonarne – 25 studentów,
- II stopień, studia stacjonarne – 40 studentów,
- II stopień, studia niestacjonarne – 26 studentów.

Zestawienie zawiera osobne wyniki dla I i II stopnia studiów stacjonarnych oraz niestacjonarnych. Warto jednak podkreślić, iż nieliczni przedsiębiorcy udzielili odpowiedzi wybiórczo.

Wyniki dla I stopnia studiów stacjonarnych przedstawiają się następująco:

Rodzaj przedsiębiorstwa/instytucji, w której Studenci realizowali praktykę zawodową:

- państwowe – 5%,
- prywatne – 95%.

Rynek, na którym funkcjonuje przedsiębiorstwo/instytucja, w której Studenci realizowali praktykę zawodową:

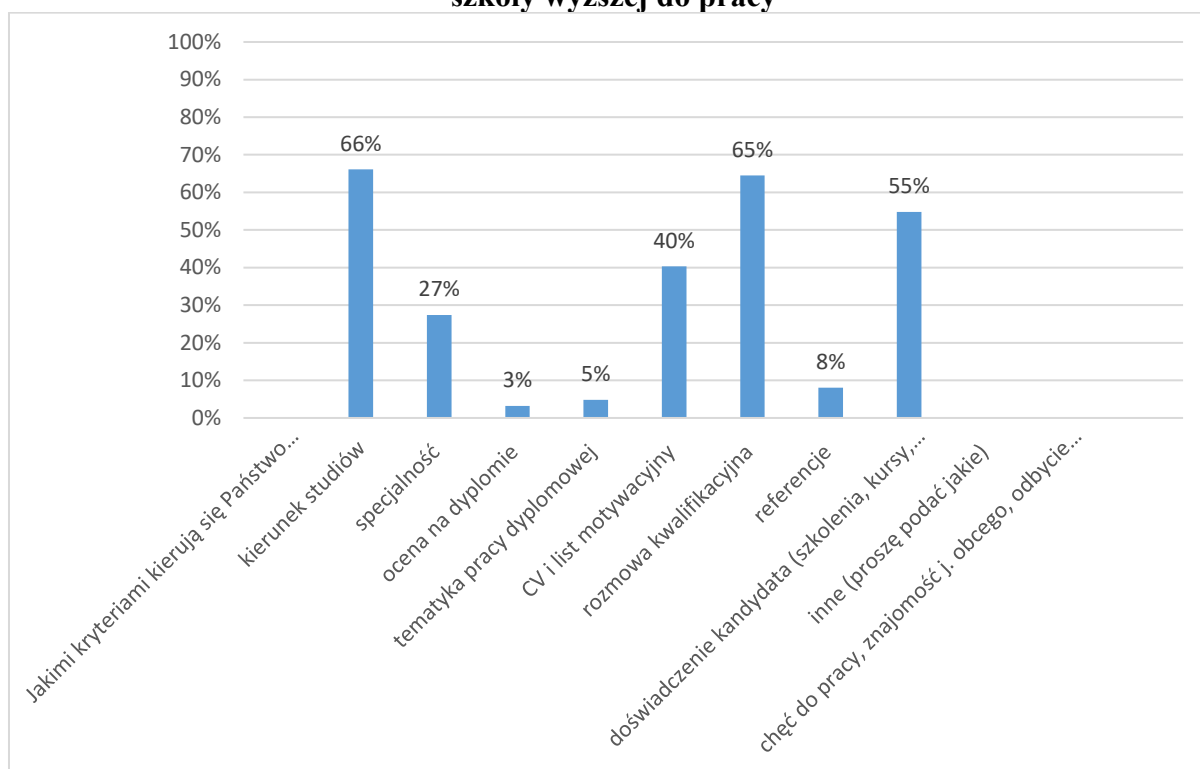
- regionalny – 37,1%,
- krajowy – 38,7%,
- kraje UE – 17,7%,
- globalny – 6,5%.

Liczba zatrudnionych osób w przedsiębiorstwie, w którym Studenci realizowali praktykę zawodową:

- do 9 pracowników – 32,3%,
- od 10 do 49 pracowników – 32,3%,
- od 50 do 249 pracowników – 24,2%,
- powyżej 250 pracowników – 11,2%.

Kryteria jakimi kierują się przedsiębiorstwa przyjmując absolwenta/studenta szkoły wyższej do pracy przedstawia Wykres 1.

Wykres 1. Kryteria jakimi kierują się przedsiębiorstwa przyjmując absolwenta/studenta szkoły wyższej do pracy



Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet.

Przedsiębiorcy przyjmując w absolwenta/studenta szkoły wyższej do pracy w największym stopniu kierują się ukończonym kierunkiem studiów (66% odpowiedzi) oraz rozmową kwalifikacyjną (65%). Niewielka liczba pracodawców zwraca uwagę na tematykę pracy dyplomowej (jedynie 5%) oraz ocenę na dyplomie (3% respondentów). Ponadto pracodawcy podkreślili inne kryteria, którymi kierują się przy zatrudnianiu absolwenta/studenta szkoły wyższej do pracy. Są to m.in. znajomość języka angielskiego, odbycie praktyk w firmie, pisanie pracy dyplomowej na przykładzie firmy, a przede wszystkim chęć do pracy.

Tabela 15. przedstawia użyteczność oferowanych przedmiotów kierunkowych na kierunku Zarządzanie I stopnia (gdzie 0 – zupełnie nie przydatny, należałoby z niego zrezygnować, 5 - bardzo przydatny).

Tabela 15. Użyteczność oferowanych przedmiotów kierunkowych na kierunku Zarządzanie I stopnia

	0	1	2	3	4	5
Podstawy zarządzania strategicznego		1,6%	1,6%	12,9%	35,5%	48,4%
Zarządzanie zasobami ludzkimi			3,2%	6,5%	25,8%	64,5%
Zarządzanie jakością		1,6%	9,7%	16,1%	27,4%	45,2%
Procesy informacyjne w zarządzaniu		1,6%	13,1%	27,9%	27,9%	29,5%

Zarządzanie projektami UE		3,2%	11,3%	33,9%	22,6%	29%
Negocjacje		3,2%	1,6%	14,5%	33,9%	46,8%
Spółeczna odpowiedzialność biznesu		4,9%	13,1%	19,7%	27,9%	34,4%
Analiza ekonomiczna		6,5%	8,1%	21%	24,2%	40,3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet.

Tabela 16. przedstawia ocenę użyteczności oferowanych przedmiotów na kierunku Zarządzanie, specjalność Zarządzanie Przedsiębiorstwem (gdzie 0 – zupełnie nie przydatny, należałoby z niego zrezygnować, 5 - bardzo przydatny).

**Tabela 16. Ocena użyteczności oferowanych przedmiotów
na kierunku Zarządzanie, specjalizacja Zarządzanie Przedsiębiorstwem**

	0	1	2	3	4	5
Marketing partnerski		3,3%	9,8%	19,7%	36,1%	31,1%
Marketing na rynkach zagranicznych		3,3%	3,3%	19,7%	32,8%	41%
Public Relations			6,5%	12,9%	35,5%	45,2%
Marketing B2B		3,3%	3,3%	18%	36,1%	39,3%
Rynek kapitałowy			5,1%	35,6%	37,3%	22%
Zarządzanie finansami przedsiębiorstw			1,6%	8,2%	21,3%	68,9%
Ekonomika przedsiębiorstw			6,6%	18%	29,5%	45,9%
Biznesplan		1,6%	6,5%	16,1%	21%	54,8%
Lokalne uwarunkowania działalności przedsiębiorstw	1,6%	4,8%	6,5%	21%	37,1%	29%
Zarządzanie wynagrodzeniami		3,2%	6,5%	17,7%	35,5%	37,1%
Finanse międzynarodowe		1,6%	8,1%	35,5%	25,8%	29%
Zarządzanie wiedzą		6,7%	8,3%	25%	30%	30%
Zarządzanie organizacjami sieciowymi		6,5%	14,5%	27,4%	27,4%	24,2%
Zarządzanie innowacjami		3,2%	8,1%	21%	24,2%	43,5%
Zarządzanie produkcją			8,1%	12,9%	24,2%	54,8%
Zarządzanie w korporacjach międzynarodowych	1,6%		9,7%	17,7%	27,4%	43,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet.

Według przedsiębiorców do programu nauczania na specjalności Zarządzanie Przedsiębiorstwem należałoby dodać następujące przedmioty:

- sprzedaż i handel,
- logika,
- filozofia,
- język angielski biznesowy,

- zarządzanie czasem pracy,
- zarządzanie przez cele,
- zarządzanie w sytuacjach kryzysowych,
- pozyskiwanie funduszy europejskich.

Poniższa tabela (Tabela 17) przedstawia ocenę użyteczności oferowanych przedmiotów na kierunku Zarządzanie, specjalność Zarządzanie Sprzedażą (gdzie 0 – zupełnie nie przydatny, należałoby z niego zrezygnować, 5 - bardzo przydatny).

Tabela 17. Ocena użyteczności oferowanych przedmiotów na kierunku Zarządzanie specjalizacja Zarządzanie Sprzedażą

	0	1	2	3	4	5
Techniki sprzedaży			1,6%	9,8%	27,9%	60,7%
Merchandising			6,6%	16,4%	47,5%	29,5%
Promocja w handlu			1,6%	16,4%	24,6%	57,4%
E-commerce				11,9%	23,7%	64,4%
Ekonomika handlu			4,9%	21,3%	34,4%	39,3%
Strategie przedsiębiorstw handlowych			6,7%	18,3%	36,7%	38,3%
Zarządzanie przedsiębiorstwem handlowym			3,3%	11,5%	32,8%	52,5%
Zarządzanie łańcuchem dostaw			4,9%	18%	21,3%	55,7%
Ekonomika transportu			13,1%	23%	31,1%	32,8%
Prognozowanie sprzedaży			1,6%	12,9%	35,5%	50%
Zarządzanie działem sprzedaży			4,9%	9,8%	27,9%	57,4%
Zarządzanie finansami przedsiębiorstw			4,9%	9,8%	26,2%	59%
Handel zagraniczny		1,6%	4,9%	18%	29,5%	45,9%
Handel hurtowy i detaliczny			9,8%	16,4%	29,5%	44,3%
Opodatkowanie działalności handlowej			6,6%	13,1%	32,8%	47,5%
Prawo handlowe			3,3%	21,3%	24,6%	50,8%
Ocena efektywności projektów		3,3%	6,6%	27,9%	32,8%	29,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet.

Według przedsiębiorców do programu nauczania na specjalności Zarządzanie Sprzedażą należałoby dodać następujące przedmioty:

- warsztaty ze sprzedaży,
- marketing.

Pracodawcom zadano pytanie, czy w okresie ostatnich 3 lat przedsiębiorcy zatrudnili lub przyjęli na praktykę/staż absolwenta bądź studenta kierunku Zarządzanie UwB. Niemal połowa respondentów (48,4%) odpowiedziała twierdząco.

Liczba ankiet pracodawców (wypełnionych w roku sprawozdawczym) o poziomie zatrudnionych absolwentów w ciągu ostatnich 3 lat wynosi 62.

Tabela 18. przedstawia ocenę przygotowania do pracy zawodowej absolwentów/studentów Instytutu Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku przez przedsiębiorców (gdzie 1 – kompletny brak przygotowania, 5 - bardzo dobre przygotowanie).

Tabela 18. Ocena przygotowania do pracy zawodowej absolwentów/studentów Instytutu Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku przez przedsiębiorców

	0	1	2	3	4	5
Przygotowanie teoretyczne				6,6%	34,4%	59%
Przygotowanie praktyczne			4,8%	16,1%	37,1%	41,9%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet.

Tabela 19. przedstawia ocenę konkretnych umiejętności absolwentów/studentów Instytutu Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku przez przedsiębiorców (gdzie: 1 - kompletny brak przygotowania, 5 - bardzo dobre przygotowanie).

Tabela 19. Ocena konkretnych umiejętności absolwentów/studentów Instytutu Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku przez przedsiębiorców

	1	2	3	4	5
Umiejętności specjalistyczne związane z kierunkiem studiów			9,7%	43,5%	46,8%
Umiejętności posługiwania się językiem obcym		1,6%	19,4%	35,5%	43,5%
Umiejętności informatyczne		1,6%	9,7%	29%	59,7%
Umiejętności komunikowania się			3,2%	24,2%	72,6%
Umiejętność pracy w zespole		1,6%	3,2%	24,2%	71%
Umiejętność uczenia się			3,2%	19,4%	77,4%
Umiejętność zarządzania czasem		3,2%	4,8%	24,2%	67,7%
Umiejętności analityczne			11,5%	31,1%	57,4%
Umiejętność odnalezienia się w danej sytuacji zawodowej			14,5%	24,2%	61,3%
Inne, interpersonalne					

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet.

Wyniki dla I stopnia studiów niestacjonarnych przedstawiają się następująco.

Rodzaj przedsiębiorstwa/instytucji, w której Studenci realizowali praktykę zawodową:

- państwowe – 4%
- prywatne – 96%

Rynek, na którym funkcjonuje przedsiębiorstwo/instytucja, w której Studenci realizowali praktykę zawodową:

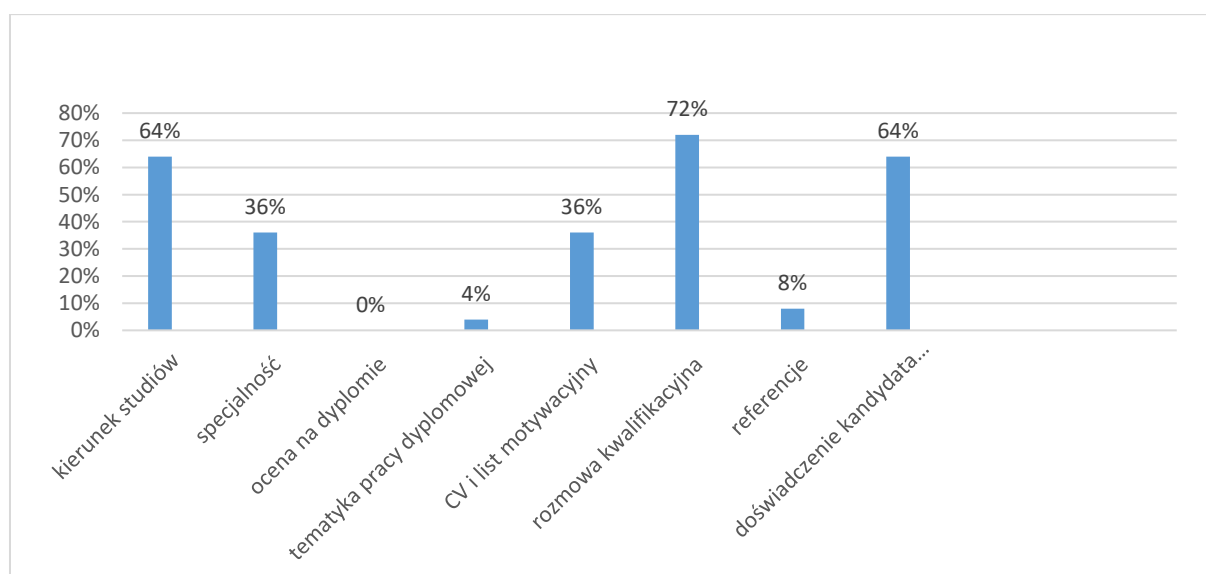
- regionalny – 24%,
- krajowy – 24%,
- kraje UE – 24%,
- globalny – 28%.

Liczba zatrudnionych osób w przedsiębiorstwie, w którym Studenci realizowali praktykę zawodową:

- do 9 pracowników – 24%,
- od 10 do 49 pracowników – 20%,
- od 50 do 249 pracowników – 28%,
- powyżej 250 pracowników – 28 %.

Kryteria jakimi kierują się przedsiębiorstwa przyjmując absolwenta/studenta szkoły wyższej do pracy przedstawia Wykres 2.

Wykres 2. Kryteria jakimi kierują się przedsiębiorstwa przyjmując absolwenta/studenta szkoły wyższej do pracy



Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet.

Tabela 20. przedstawia użyteczność oferowanych przedmiotów kierunkowych na kierunku Zarządzanie I stopnia (gdzie 0 – zupełnie nie przydatny, należałoby z niego zrezygnować, 5 - bardzo przydatny).

Tabela 21. Użyteczność oferowanych przedmiotów kierunkowych na kierunku Zarządzanie I stopnia

	0	1	2	3	4	5
Podstawy zarządzania strategicznego			4%	28%	32%	36%
Zarządzanie zasobami ludzkimi		4%	4%	4%	28%	60%
Zarządzanie jakością			12%	28%	24%	36%
Procesy informacyjne w zarządzaniu			20%	36%	20%	24%
Zarządzanie projektami UE	12%	4%	20%	12%	24%	28%
Negocjacje	4%			8%	32%	56%
Spółeczna odpowiedzialność biznesu	12%		16%	24%	24%	24%
Analiza ekonomiczna	4%	12%	8%	24%	20%	32%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet.

Tabela 21. przedstawia ocenę użyteczności oferowanych przedmiotów na kierunku Zarządzanie specjalność Zarządzanie Przedsiębiorstwem (gdzie 0 – zupełnie nie przydatny, należałoby z niego zrezygnować, 5 - bardzo przydatny).

Tabela 21. Ocena użyteczności oferowanych przedmiotów na kierunku Zarządzanie specjalność Zarządzanie Przedsiębiorstwem

	0	1	2	3	4	5
Marketing partnerski	4,3%		4,3%	26,1%	39,1%	26,1%
Marketing na rynkach zagranicznych	4,3%		4,3%	17,4%	39,1%	34,8%
Public Relations				26,1%	34,8%	39,1%
Marketing B2B	4,3%			21,7%	39,1%	34,8%
Rynek kapitałowy			4,2%	20,8%	29,2%	45,8%
Zarządzanie finansami przedsiębiorstw			4,3%	13%	21,7%	60,9%
Ekonomika przedsiębiorstw			4,3%	21,7%	30,4%	43,5%
Biznesplan	4,3%		8,7%	8,7%	21,7%	56,5%
Lokalne uwarunkowania działalności przedsiębiorstw		4,3%		34,8%	30,4%	30,4%
Zarządzanie wynagrodzeniami	4,3%		4,3%	21,7%	30,4%	39,1%
Finanse międzynarodowe				26,1%	34,8%	39,1%
Zarządzanie wiedzą			13%	30,4%	39,1%	17,4%
Zarządzanie organizacjami sieciowymi	4,3%		13%	26,1%	34,8%	21,7%

Zarządzanie innowacjami	4,3%			30,4%	30,4%	34,8%
Zarządzanie produkcją	4,3%			13%	30,4%	52,2%
Zarządzanie w korporacjach międzynarodowych		4,3%		34,8%	34,8%	26,1%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet.

Według przedsiębiorców do programu nauczania na specjalności Zarządzanie Przedsiębiorstwem należałoby dodać następujące przedmioty:

- marketing internetowy,
- obsługa social media,
- budowanie relacji z klientem.

Tabela 22. przedstawia ocenę użyteczności oferowanych przedmiotów na kierunku Zarządzanie specjalność Zarządzanie Sprzedażą (gdzie 0 – zupełnie nie przydatny, należałoby z niego zrezygnować, 5 - bardzo przydatny).

Tabela 22. Ocena użyteczności oferowanych przedmiotów na kierunku Zarządzanie specjalność Zarządzanie Sprzedażą

	0	1	2	3	4	5
Techniki sprzedaży				4,2%	37,5%	58,3%
Merchandising	8,3%	12,5%	12,5%	20,8%	20,8%	25%
Promocja w handlu	8,3%	4,2%	4,2%	25%	25%	33,3%
E-commerce	8,3%	4,2%		16,7%	20,8%	50%
Ekonomika handlu	4,2%	4,2%	20,8%	16,7%	25%	29,2%
Strategie przedsiębiorstw handlowych	8,3%	4,2%	4,2%	29,2%	29,2%	25%
Zarządzanie przedsiębiorstwem handlowym		4,2%		20,8%	20,8%	50%
Zarządzanie łańcuchem dostaw	8,3%	4,2%		16,7%	25%	45,8%
Ekonomika transportu	8,3%	4,2%	4,2%	29,2%	25%	29,2%
Prognozowanie sprzedaży				20,8%	33,3%	45,8%
Zarządzanie działem sprzedaży	8,3%	4,2%		8,3%	20,8%	58,3%
Zarządzanie finansami przedsiębiorstw	8,3%			4,2%	25%	62,5%
Handel zagraniczny	8,3%		8,3%	20,8%	12,5%	50%
Handel hurtowy i detaliczny	8,3%	4,2%	4,2%	20,8%	20,8%	41,7%
Opodatkowanie działalności handlowej	8,3%	8,3%		8,3%	41,7%	33,3%
Prawo handlowe	8,3%	8,3%	8,3%	12,5%	12,5%	50%
Ocena efektywności projektów	8,3%	4,2%	4,2%	16,7%	25%	41,7%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet.

W okresie ostatnich 3 lat przedsiębiorcy zatrudnili lub przyjęli na praktykę/staż absolwenta bądź studenta Kierunku Zarządzanie UwB:

- TAK – 28%,
- NIE – 72%.

Liczba ankiet pracodawców (wypełnionych w roku sprawozdawczym) o poziomie zatrudnionych absolwentów w ciągu ostatnich 3 lat – 25.

Tabela 23. przedstawia ocenę przygotowania do pracy zawodowej absolwentów/studentów Instytutu Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku przez przedsiębiorców (gdzie 1 – kompletny brak przygotowania, 5 - bardzo dobre przygotowanie).

Tabela 23. Ocena przygotowania do pracy zawodowej absolwentów/studentów Instytutu Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku przez przedsiębiorców

	0	1	2	3	4	5
Przygotowanie teoretyczne				13,6%	45,5%	40,9%
Przygotowanie praktyczne		4,5%	4,5%	27,3%	27,3%	36,4%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet.

Tabela 24. przedstawia ocenę konkretnych umiejętności absolwentów/studentów Instytutu Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku przez przedsiębiorców (gdzie: 1 - kompletny brak przygotowania, 5 - bardzo dobre przygotowanie).

Tabela 24. Ocena konkretnych umiejętności absolwentów/studentów Instytutu Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku przez przedsiębiorców

	1	2	3	4	5
Umiejętności specjalistyczne związane z kierunkiem studiów			28,6%	38,1%	33,3%
Umiejętności posługiwania się językiem obcym	4,5%	9,1%	13,6%	22,7%	50%
Umiejętności informatyczne		4,5%	27,3%	36,4%	31,8%
Umiejętności komunikowania się			9,1%	27,3%	63,6%
Umiejętność pracy w zespole			9,1%	18,2%	72,7%
Umiejętność uczenia się		13,6%	4,5%	22,7%	59,1%
Umiejętność zarządzania czasem		4,5%	9,1%	27,3%	59,1%
Umiejętności analityczne	4,5%		22,7%	31,8%	40,9%
Umiejętność odnalezienia się w danej sytuacji zawodowej		4,5%	4,5%	40,9%	50%
Inne, umiejętności organizacyjne					
Umiejętność zarządzania zespołem					

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet.

Wyniki dla II stopnia studiów stacjonarnych przedstawiają się następująco.

Rodzaj przedsiębiorstwa/instytucji, w której Studenci realizowali praktykę zawodową:

- prywatne – 97,5%
- organizacje non profit – 2,5%

Rynek, na którym funkcjonuje przedsiębiorstwo/instytucja, w której Studenci realizowali praktykę zawodową:

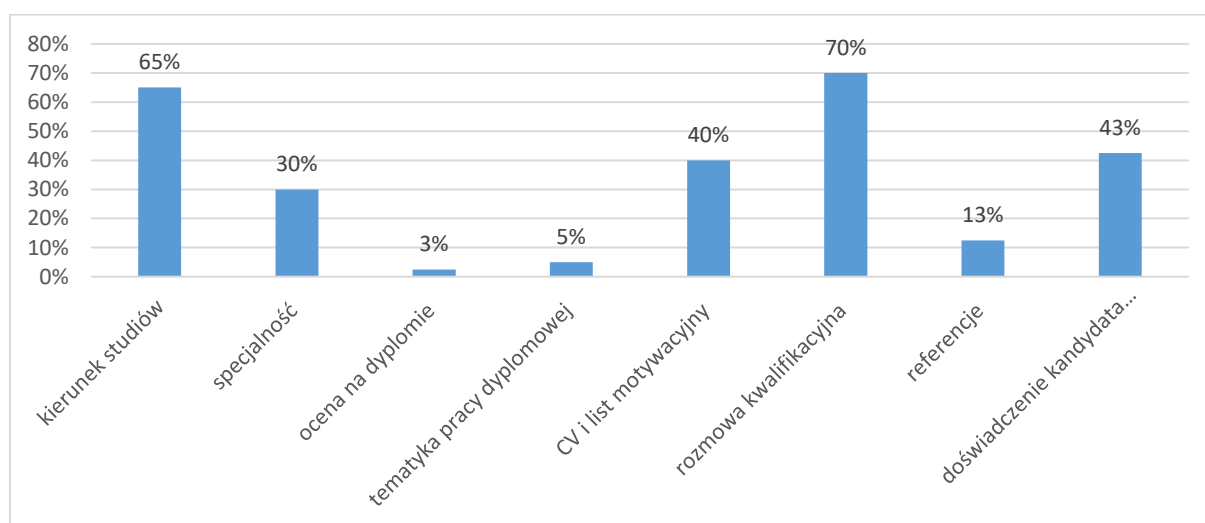
- regionalny – 30%,
- krajowy – 45%,
- kraje UE – 15%,
- globalne – 10%.

Liczba zatrudnionych osób w przedsiębiorstwie, w którym Studenci realizowali praktykę zawodową:

- do 9 pracowników – 37,5%,
- od 10 do 49 pracowników – 30%,
- od 50 do 249 pracowników – 12,5%,
- powyżej 250 pracowników – 20%.

Kryteria jakimi kierują się przedsiębiorstwa przyjmując absolwenta/studenta szkoły wyższej do pracy przedstawia wykres 3.

Wykres 3. Kryteria jakimi kierują się przedsiębiorstwa przyjmując absolwenta/studenta szkoły wyższej do pracy



Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet.

Tabela 25. przedstawia **użyteczność oferowanych przedmiotów kierunkowych przez przedsiębiorców na kierunku Zarządzanie II stopnia** (gdzie 0 – zupełnie nie przydatny, należałoby z niego zrezygnować, 5 - bardzo przydatny).

Tabela 25. Użyteczność oferowanych przedmiotów kierunkowych przez przedsiębiorców na kierunku Zarządzanie II stopnia

	0	1	2	3	4	5
Koncepcje zarządzania		10%	15%	17,5%	30%	27,5%
Zarządzanie strategiczne		2,5%		7,5%	40%	50,0%
Zarządzanie procesami		2,6%	2,6%	5,1%	23,1%	66,7%
Marketing międzynarodowy		5,1%	7,7%	12,8%	25,6%	48,7%
Rynek pracy		2,6%	15,4%	12,8%	30,8%	38,5%
Logistyka	2,5%	2,5%		10%	27,5%	57,5%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet.

Tabela 26. przedstawia użyteczność oferowanych przedmiotów na kierunku Zarządzanie II stopnia specjalność Zarządzanie Przedsiębiorstwem (gdzie 0 – zupełnie nie przydatny, należałoby z niego zrezygnować, 5 - bardzo przydatny).

Tabela 26. Użyteczność oferowanych przedmiotów na kierunku Zarządzanie II stopnia specjalizacja Zarządzanie Przedsiębiorstwem

	0	1	2	3	4	5
Zarządzanie podatkami w przedsiębiorstwie			5,3%	7,9%	31,6%	55,3%
Teoria przedsiębiorstwa		10,5%	21,1%	23,7%	26,3%	18,4%
Nadzór korporacyjny		2,6%	5,3%	34,2%	31,6%	26,3%
Zarządzanie wartością przedsiębiorstwa		2,6%		26,3%	21,1%	50%
Informatyczne systemy zarządzania		2,6%	2,6%		31,6%	63,2%
Przywództwo w biznesie		2,6%	5,3%	13,2%	28,9%	50%
Rynki finansowe			7,9%	21,1%	39,5%	31,6%
Zarządzanie transferem technologii	2,6%	2,6%	2,6%	18,4%	42,1%	31,6%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet.

Według przedsiębiorców do programu nauczania na specjalności Zarządzanie Przedsiębiorstwem należałoby dodać przedmioty związane z:

- wiedzą dotyczącą przepisów prawnych w przedsiębiorstwie,
- zarządzaniem projektami w przedsiębiorstwie,

- psychologią zarządzania kadry menedżerskiej,
- zarządzaniem kosztami w przedsiębiorstwie.

Tabela 27. przedstawia użyteczność oferowanych przedmiotów na kierunku Zarządzanie specjalność Psychologia w Zarządzaniu (gdzie 0 – zupełnie nie przydatny, należałoby z niego zrezygnować, 5 - bardzo przydatny).

**Tabela 27. Użyteczność oferowanych przedmiotów
na kierunku Zarządzanie specjalność Psychologia w Zarządzaniu**

	0	1	2	3	4	5
Psychologia społeczna		2,8%	2,8%	13,9%	38,9%	41,7%
Socjologia w zarządzaniu		2,8%	16,7%	19,4%	27,8%	33,3%
Trening asertywności			2,8%	13,9%	22,2%	61,1%
Konflikt i kryzys w organizacji				5,6%	19,4%	75,0%
Psychologia konsumenta				11,1%	19,4%	69,4%
Psychologia przywództwa				11,1%	27,8%	61,1%
Psychologia sprzedaży				8,6%	17,1%	74,3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet.

Według przedsiębiorców do programu nauczania na specjalności Psychologia w Zarządzaniu należałoby dodać przedmiot związany z Psychologią emocjonalną oraz Psychologią pracownika.

W okresie ostatnich 3 lat przedsiębiorcy zatrudnili lub przyjęli na praktykę/staż absolwenta bądź studenta Kierunku Zarządzanie UwB :

- TAK – 42,5%
- NIE – 57,5%

Liczba ankiet pracodawców (wypełnionych w roku sprawozdawczym) o poziomie zatrudnionych absolwentów w ciągu ostatnich 3 lat – 40.

Tabela 28. przedstawia ocenę przygotowania do pracy zawodowej absolwentów/studentów Instytutu Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku przez przedsiębiorców (gdzie 1 – kompletny brak przygotowania, 5 - bardzo dobre przygotowanie).

Tabela 28. Ocena przygotowania do pracy zawodowej absolwentów/studentów Instytutu Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku przez przedsiębiorców

	0	1	2	3	4	5
Przygotowanie teoretyczne				7,9%	39,5%	52,6%
Przygotowanie praktyczne				35,9%	17,9%	46,2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet.

Tabela 29. przedstawia ocenę konkretnych umiejętności absolwentów/studentów Instytutu Zarządzana Uniwersytetu w Białymstoku przez przedsiębiorców (gdzie: 1 - kompletny brak przygotowania, 5 - bardzo dobre przygotowanie).

Tabela 29. Ocena konkretnych umiejętności absolwentów/studentów Instytutu Zarządzana Uniwersytetu w Białymstoku przez przedsiębiorców

	1	2	3	4	5
Umiejętności specjalistyczne związane z kierunkiem studiów			5,1%	43,6%	51,3%
Umiejętności posługiwania się językiem obcym			5,1%	43,6%	51,3%
Umiejętności informatyczne		2,6%	5,1%	33,3%	59,0%
Umiejętności komunikowania się			5,1%	23,1%	71,8%
Umiejętność pracy w zespole			2,6%	20,5%	76,9%
Umiejętność uczenia się			2,6%	23,1%	74,4%
Umiejętność zarządzania czasem				25,6%	71,8%
Umiejętności analityczne		2,6%	5,1%	43,6%	51,3%
Umiejętność odnalezienia się w danej sytuacji zawodowej			7,7%	28,2%	64,1%
Inne,					

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet.

Wyniki dla II stopnia studiów niestacjonarnych przedstawiają się następująco:

Rodzaj przedsiębiorstwa/instytucji, w której Studenci realizowali praktykę zawodową

- państwowe – 7,7%,
- prywatne – 92,3%,
- organizacje non profit – 5,9%.

Rynek, na którym funkcjonuje przedsiębiorstwo/instytucja, w której Studenci realizowali praktykę zawodową

- regionalny – 11,5%,
- krajowy – 42,3%,
- kraje UE – 30,8%,
- globalne – 15,4%.

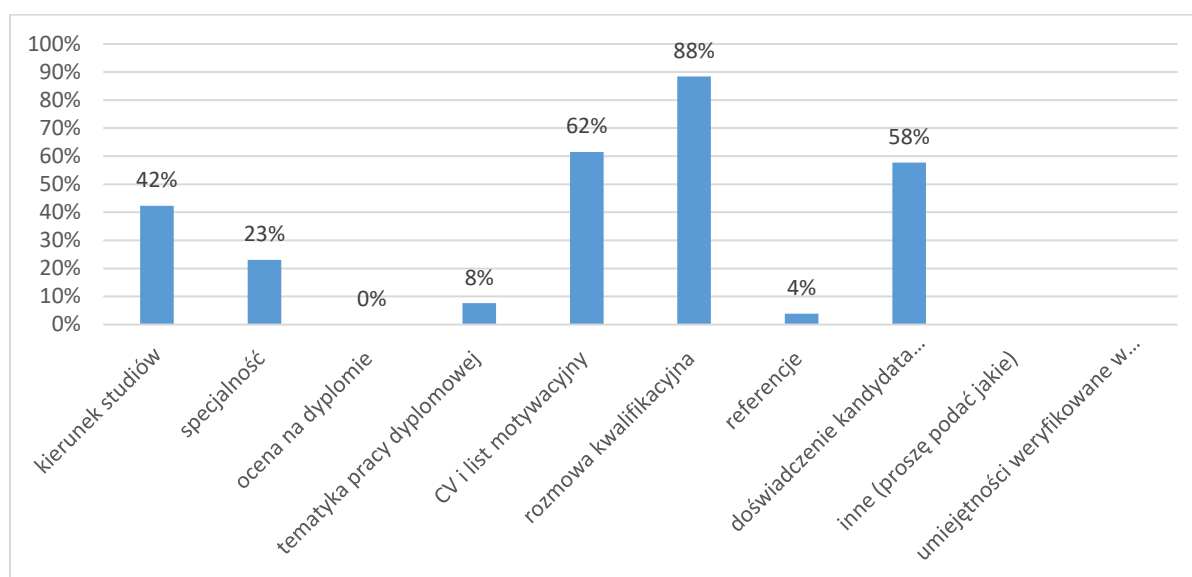
Liczba zatrudnionych osób w przedsiębiorstwie, w którym Studenci realizowali praktykę zawodową:

- do 9 pracowników – 34,6%,

- od 10 do 49 pracowników – 23,1%,
- od 50 do 249 pracowników – 19,2%,
- powyżej 250 pracowników – 23,1%.

Kryteria jakimi kierują się przedsiębiorstwa przyjmując absolwenta/studenta szkoły wyższej do pracy przedstawia wykres 4.

Wykres 4. Kryteria jakimi kierują się przedsiębiorstwa przyjmując absolwenta/studenta szkoły wyższej do pracy



Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet.

Ponadto pracodawcy podkreślili inne kryteria, którymi kierują się przy zatrudnianiu absolwenta/studenta szkoły wyższej do pracy. Są to m.in. umiejętności, które można zweryfikować w trakcie wykonywania zadań testowych/próbných.

Tabela 30. przedstawia **użyteczność oferowanych przedmiotów kierunkowych przez przedsiębiorców na kierunku Zarządzanie II stopnia** (gdzie 0 – zupełnie nie przydatny, należałoby z niego zrezygnować, 5 - bardzo przydatny).

Tabela 30. Użyteczność oferowanych przedmiotów kierunkowych przez przedsiębiorców na kierunku Zarządzanie II stopnia

	0	1	2	3	4	5
Koncepcje zarządzania	3,8%	3,8%	3,8%	19,2%	15,4%	53,8%
Zarządzanie strategiczne		3,8%		11,5%	15,4%	69,2%
Zarządzanie procesami		3,8%		19,2%	26,9%	50%
Marketing międzynarodowy		7,7%	7,7%	7,7%	19,2%	57,7%

Rynek pracy			3,8%	23,1%	19,2%	53,8%
Logistyka			3,8%	3,8%	23,1%	69,2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet.

Tabela 31. przedstawia **użyteczność oferowanych przedmiotów na kierunku Zarządzanie II stopnia specjalność Zarządzanie Przedsiębiorstwem** (gdzie 0 – zupełnie nie przydatny, należałoby z niego zrezygnować, 5 - bardzo przydatny).

Tabela 31. Użyteczność oferowanych przedmiotów na kierunku Zarządzanie II stopnia specjalność Zarządzanie Przedsiębiorstwem

	0	1	2	3	4	5
Zarządzanie podatkami w przedsiębiorstwie	4,2%		4,2%	12,5%	29,2%	50%
Teoria przedsiębiorstwa		4,2%	12,5%	20,8%	25%	37,5%
Nadzór korporacyjny		4,2%	12,5%	4,2%	50%	29,2%
Zarządzanie wartością przedsiębiorstwa			4,2%	12,5%	20,8%	62,5%
Informatyczne systemy zarządzania			8,3%		12,5%	79,2%
Przywództwo w biznesie			4,2%	12,5%	8,3%	75%
Rynki finansowe	4,2%		4,2%	8,3%	25%	58,3%
Zarządzanie transferem technologii				20,8%	20,8%	58,3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet.

Tabela 32. przedstawia **użyteczność oferowanych przedmiotów na kierunku Zarządzanie specjalność Psychologia w Zarządzaniu** (gdzie 0 – zupełnie nie przydatny, należałoby z niego zrezygnować, 5 - bardzo przydatny).

Tabela 32. Użyteczność oferowanych przedmiotów na kierunku Zarządzanie specjalność Psychologia w Zarządzaniu

	0	1	2	3	4	5
Psychologia społeczna	3,8%		11,5%	11,5%	7,7%	65,4%
Socjologia w zarządzaniu			15,4%	26,9%	23,1%	34,6%
Trening asertywności			3,8%	15,4%	26,9%	53,8%
Konflikt i kryzys w organizacji				7,7%	23,1%	69,2%
Psychologia konsumenta				15,4%	11,5%	73,1%
Psychologia przywództwa				19,2%	7,7%	73,1%
Psychologia sprzedaży			7,7%	7,7%	7,7%	76,9%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet.

W okresie ostatnich 3 lat przedsiębiorcy zatrudnili lub przyjęli na praktykę/staż absolwenta bądź studenta Kierunku Zarządzanie UwB:

- TAK – 38,5%,
- NIE – 61,5%.

Liczba ankiet pracodawców (wypełnionych w roku sprawozdawczym) o poziomie zatrudnionych absolwentów w ciągu ostatnich 3 lat – 26.

Tabela 33. przedstawia ocenę przygotowania do pracy zawodowej absolwentów/studentów Instytutu Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku przez przedsiębiorców (gdzie 1 – kompletny brak przygotowania, 5 - bardzo dobre przygotowanie).

Tabela 33. Ocena przygotowania do pracy zawodowej absolwentów/studentów Instytutu Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku przez przedsiębiorców

	0	1	2	3	4	5
Przygotowanie teoretyczne		3,8%		7,7%	34,6%	53,8%
Przygotowanie praktyczne		3,8%	7,7%	11,5%	23,1%	53,8%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet.

Tabela 34. przedstawia ocenę konkretnych umiejętności absolwentów/studentów Instytutu Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku przez przedsiębiorców (gdzie: 1 - kompletny brak przygotowania, 5 - bardzo dobre przygotowanie).

Tabela 34. Ocena konkretnych umiejętności absolwentów/studentów Instytutu Zarządzania Uniwersytetu w Białymstoku przez przedsiębiorców

	1	2	3	4	5
Umiejętności specjalistyczne związane z kierunkiem studiów	3,8%		11,5%	30,8%	53,8%
Umiejętności posługiwania się językiem obcym			19,2%	34,6%	46,2%
Umiejętności informatyczne		3,8%	15,4%	42,3%	38,5%
Umiejętności komunikowania się		7,7%		15,4%	76,9%
Umiejętność pracy w zespole	3,8%	3,8%		11,5%	80,8%
Umiejętność uczenia się	3,8%		3,8%	15,4%	76,9%
Umiejętność zarządzania czasem	3,8%		11,5%	15,4%	69,2%
Umiejętności analityczne	3,8%		15,4%	26,9%	53,8%
Umiejętność odnalezienia się w danej sytuacji zawodowej	3,8%	3,8%	7,7%	15,4%	69,2%
Inne,					

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet.

Reasumując, ogólny wynik oceny kierunku Zarządzanie I i II stopnia studiów prowadzonych w Instytucie, należy uznać za odpowiedni pod względem wymagań pracodawców, biorąc pod uwagę aspekt przygotowania Studentów do pracy pod względem teoretycznym.

Wnioski (rekomendacje IZJK):

Rekomenduje się dialog z przedsiębiorcami odnośnie możliwości zaspokajania ich potrzeb związanych z warunkami kształcenia i dostosowania programu studiów do rynku pracy.

Warto przy tym przedyskutować wprowadzenie nowych zajęć, uruchomienie nowych specjalizacji rekomendowanych przez przedsiębiorców dostosowując program nauczania do wdrażanych nowoczesnych trendów, a także rozwijać dodatkowe, proponowane umiejętności.

Kontynuacja wypełniania ankiet przez pracodawców ze względu na pozyskanie kluczowych informacji. Ich analiza pozwoli na dostosowanie warunków do ich potrzeb.

Realizacja rekomendacji IZJK z poprzedniego roku akademickiego

Zrealizowano rekomendacje z 2021/2022 - utrzymano pracę na rzecz ankietyzacji przedsiębiorstw.

VIII. Monitorowanie karier zawodowych absolwentów studiów.

Monitorowanie karier zawodowych absolwentów w chwili obecnej prowadzi Biuro Karier UwB. Poniższe wyniki pochodzą z zatrzymanych raportów z Biura Karier UwB (Badanie Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2020/2021 Raport z badań - 5 respondentów na łącznie 72 absolwentów kierunku Zarządzanie I i II stopnia w roku akademickim 2020/2021 oraz Badanie Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2018/2019 (3 lata po ukończeniu studiów) Raport z badań 6 respondentów na łącznie 77 absolwentów kierunku Zarządzanie I i II stopnia w roku akademickim 2018/2019.

Tabela 35. Stopień wykorzystania w pracy umiejętności nabytych podczas studiów w pracy zawodowej – ocena absolwentów kierunku Zarządzanie po 1 roku od końca studiów w 3 lata po ukończeniu studiów

	Czas od ukończenia studiów	W ogóle nie wykorzystując	Nie wykorzystując	Ani wykorzystując ani nie wykorzystując	Wykorzystując	W pełni wykorzystując
		% odpowiedzi				
Stopień wykorzystania w pracy umiejętności nabytych podczas studiów w pracy	1 r	20	60	20	0	0
	31	33	16	17	17	17

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Badanie Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2020/2021 Raport z badań*, BK UwB, Białystok 2022; *Badanie Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2028/2019 (3 lata po ukończeniu studiów) Raport z badań*, BK UwB, Białystok 2022

Należy zauważyć, że zdecydowana większość studentów (80% respondentów) kończących studia w roku 2020/2021 deklaruje, że nie wykorzystuje umiejętności nabytych podczas studiów. Sugeruje to przeanalizowanie programów studiów, najlepiej w porozumieniu z pracodawcami.

Tabela 36. Stopień przygotowania praktycznego i teoretycznego do wykonywania zawodu – ocena absolwentów kierunku Zarządzanie po 1 roku od kończenia studiów w 3 lata po ukończeniu studiów

	Czas od ukończenia studiów	W ogóle nie przygotowały	Nie przygotowały	Ani przygotowały ani nie przygotowały	Przygotowały	W pełni przygotowały
		% odpowiedzi				
W jakim stopniu ukończone studia przygotowały Cię pod <u>względem praktycznym</u> do wykonywania zawodu?	1 r	0	80,0	20,0	0	0
	31	50,0	0	33,3	16,7	0
W jakim stopniu ukończone studia przygotowały Cię pod <u>względem teoretycznym</u> do wykonywania zawodu?	1 r	0	40,0	40,0	0	20,0
	31	16,7	0	33,3	33,3	16,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Badanie Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2020/2021 Raport z badań*, BK UwB, Białystok 2022; *Badanie Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2028/2019 (3 lata po ukończeniu studiów) Raport z badań*, BK UwB,

Monitorowanie karier zarodowych absolwentów prowadzi obecnie Biuro Karier UwB. Poniższe wyniki pochodzą z otrzymanych z Biura Karier UwB raportów: tj.

- Badanie Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2021/2022 (1 rok po ukończeniu studiów),
- Badanie Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2018/2019 (3 lata po ukończeniu studiów).

Kwestionariusz ankiety dotyczący rocznika 2021/2022 wypełniło 10 osób na łącznie 88 absolwentów kierunku Zarządzanie I i II stopnia w związku z czym wyniki poddano szczegółowym analizom. Zwrócono przy tym jednak uwagę, że już po raz kolejny odnotowano niski odsetek uczestnictwa w badaniu absolwentów Zarządzania; z kolei relatywnie duża liczba absolwentów powinna w większym stopniu przekładać się na wyższy udział respondentów w badaniach, co obecnie nie ma miejsca.

Kwestionariusz ankiety dotyczący rocznika 2018/2019 wypełniły jedynie 3 osoby na łącznie 92 absolwentów kierunku Zarządzanie I i II stopnia w roku akademickim 2018/2019, nie uzyskano tym samym minimalnej liczby wypełnionych kwestionariuszy, dlatego też nie wydzielano wyników dla kierunku Zarządzanie I i II stopnia oraz nie poddawano ich analizom szczegółowym.

Tabela 37. Stopień wykorzystania umiejętności nabytych podczas studiów w pracy zawodowej – ocena absolwentów kierunku Zarządzanie po 1 roku od ukończenia studiów

	Czas od ukończenia studiów	W ogóle nie wykorzystuję	Nie wykorzystuję	Ani wykorzystuję ani nie wykorzystuję	Wykorzystuję	W pełni wykorzystuję
		% odpowiedzi				
Stopień wykorzystania w pracy umiejętności nabytych podczas studiów w pracy	1 r	37	0	25	38	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Badanie Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2021/2022 Raport z badań*, BK UwB, Białystok 2023.

Istotnym jest, że 50% absolwentów deklaruje, że wykonuje pracę zgodną (37%), lub w pełni zgodną (13%) z profilem ukończonych studiów. Z kolei 25% badanych określiło, że wykonywana przez nich praca w ogóle nie jest zgodna z profilem studiów; pozostałe osoby (25%) nie potrafiły doprecyzować na ile ich zadania zawodowe są zgodne z profilem

ukończonych studiów. W kontekście przytoczonych wyników możliwa jest analiza odpowiedzi w zakresie wykorzystywania umiejętności nabytych podczas studiów (tab. 35), tj:

- 38% badanych wykorzystuje te umiejętności,
- 37% badanych w ogóle nie wykorzystuje tych umiejętności,
- 25% nie miało zdania na ten temat.

Przedstawione wyniki powinny być ocenione pozytywnie, oznacza to bowiem, że zarówno programy studiów, jak również treści programowe poszczególnych przedmiotów są zgodne/częściowo zgodne z potrzebami pracodawców i/lub rynku pracy.

Tabela 38. Stopień przygotowania praktycznego i teoretycznego do wykonywania zawodu – ocena absolwentów kierunku Zarządzanie po 1 roku od ukończenia studiów

	Czas od ukończenia studiów	W ogóle nie przygotowały	Nie przygotowały	Ani przygotowały ani nie przygotowały	Przygotowały	W pełni przygotowały
		N odpowiedzi				
W jakim stopniu ukończone studia przygotowały Cię pod <u>względem praktycznym</u> do wykonywania zawodu?	1 r	2	4	4	0	0
W jakim stopniu ukończone studia przygotowały Cię pod <u>względem teoretycznym</u> do wykonywania zawodu?	1 r	0	0	5	4	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Badanie Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2021/2022 Raport z badań*, BK UwB, Białystok 2023.

Absolwenci zdecydowanie lepiej oceniają stopień przygotowania teoretycznego do wykonywania zawodu, bowiem połowa z nich uznała, że studia przygotowały lub w pełni przygotowały ich do wykonywania zawodu. Nieco gorzej wypada przygotowanie praktyczne, tym samym należy rozważyć większe upracticznienie części ćwiczeniowej i/lub konwersatoryjnej. Ponadto zasadnym wydaje się dokonanie przeglądu programu praktyk zawodowych i osiąganych w ramach praktyk efektów uczenia się.

Tabela 39. Stopień pomocy studiów w rozwinięciu szczegółowych umiejętności – ocena absolwentów kierunku Zarządzanie po 1 roku od ukończenia studiów

	Czas od ukończenia studiów	W ogóle nie pomogły	Nie pomogły	Ani pomogły ani nie pomogły	Pomogły	Pomogły w dużym stopniu
	N odpowiedzi					
W jakim stopniu ukończone studia pomogły Ci w rozwinięciu umiejętności specjalistycznych?	1 r	0	0	4	6	0
W jakim stopniu ukończone studia pomogły Ci w rozwinięciu języków obcych?	1 r	4	4	2	0	0
W jakim stopniu ukończone studia pomogły Ci w rozwinięciu umiejętności informatycznych?	1 r	1	3	5	1	0
W jakim stopniu ukończone studia pomogły Ci w rozwinięciu umiejętności interpersonalnych?	1 r	0	1	1	7	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Badanie Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2021/2022 Raport z badań*, BK UwB, Białystok 2023.

Studenci najwyżej ocenili możliwość rozwinięcia podczas studiów umiejętności interpersonalnych (8 na 10 respondentów z rocznika 2020/2021 oceniło, że studia pomogły im w ich rozwoju). Dość wysoko oceniono także rozwój umiejętności praktycznych (6 na 10 absolwentów oceniło, że studia pomogły im w ich rozwoju). Najślabiej absolwenci ocenili (po raz kolejny – w porównaniu z raportem za r. ak. 2021/2022) możliwość rozwoju języków obcych, bowiem 8 respondentów wskazało, że studia w ogóle nie pomogły im w tym zakresie. Również uzyskiwanie umiejętności z zakresu informatyki oceniono dość nisko: 4 badanych uznało, że studia nie pomogły w rozwoju tych umiejętności, zaś 5 absolwentów nie miało zdania na ten temat.

Połowa respondentów potwierdziła, że gdyby miała wybierać, raz jeszcze podjęłaby naukę na kierunku Zarządzanie na UwB, 30% badanych wybrałoby natomiast inny kierunek na tej samej uczelni. Otrzymany wynik jest zadowalający, choć należałoby dokonać modyfikacji programów studiów na kierunku Zarządzanie, by uzyskać deklarację o podjęciu nauki na ukończonym kierunku od wyższego odsetka absolwentów.

Wnioski (rekomendacje WZJK):

1. Należy wykazywać większe starania w obszarze zachęcania absolwentów do udziału w badaniach i dzielenia się swoim doświadczeniem zawodowym oraz oceną procesu i programu kształcenia z perspektywy osób „wchodzących” na rynek pracy.
2. Połowa badanych wskazała, że wykonywana przez nich praca jest zgodna lub w pełni zgodna z profilem studiów, co potwierdza „obecność” etatów dla absolwentów Zarządzania oraz możliwości zatrudnienia zgodnych z ukończonym kierunkiem studiów.
3. Pewne braki wykazano w przypadku przygotowania praktycznego absolwentów, tym samym należy rozważyć większe upracticznienie części ćwiczeniowej i/lub konwersatoryjnej.
4. W związku z niską oceną rozwoju umiejętności językowych oraz informatycznych w toku studiów należy dokonać przeglądu, uaktualnienia a przede wszystkim upracticznienia materiału realizowanego podczas wskazanych zajęć, ale także wykorzystywanych w ich toku metod pracy ze studentami. Na tej podstawie warto dokonać przeglądu efektów uczenia się i/lub bliżej przyjrzeć się procesowi kształcenia na przedmiotach kształtujących ten typ kompetencji absolwenta.
5. Bardzo wysoko oceniono cykl „spotkania z praktykami” oraz Klaster Day. W bu przypadkach zaleca się utrzymanie co najmniej na dotychczasowym poziomie liczby i jakości spotkań.

.....

(Podpis i pieczęć Dyrektora Instytutu)